

„George Enescu” National University of Arts from Iași
Faculty of Visual Arts and Design
Mural Arts Department/

Universitatea Națională de Arte „George Enescu” din Iași
Facultatea de Arte Vizuale și Design
Specializarea Artă Murală

Imperatives of Social Change/ Imperative ale Schimbării Sociale

Coordinators/ Editori:

Dan Acostioaei
Andrei Timofte

Printhaus
Iași, 2025

Imperatives of Social Change/ Imperative ale Schimbării Sociale

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Imperatives of social change = Imperative ale schimbării sociale / coord.

ed.: Dan Acostioaei, Andrei Timofte. - Iași : Printhaus, 2025

ISBN 978-630-6674-88-6

I. Acostioaei, Dan (ed.)

II. Timofte, Andrei (ed.)

73

AM ARTĂ MURALĂ

Facultatea de
Arte Vizuale și
Design

Universitatea Națională de Arte
George Enescu
Iași

Imperatives of Social Change/ Imperative ale Schimbării Sociale

7/ 21	Imperatives of social change / Imperative ale schimbării sociale, Dan Acostioaei, Andrei Timofte
35/ 45	The Laboratory of the Future – Critical Practices for Uncertain Social Times/ Laboratorul viitorului – Practici critice în timpuri de incertitudine socială, Cristina Moraru
57/ 73	The Artist's Book as a Tool for Potential History. Production workshop with Andrei Nacu/ Cartea de artist ca instrument pentru istoria potențială. Atelier de producție cu Andrei Nacu
77/ 97	Propositions for reclaiming - the street, the neighborhood, the city. Reimagining public space through urban interventions. Production workshop with Ștefan Rusu/ Scenarii pentru revendicarea - străzii, cartierului, orașului. Reimaginarea spațiului public prin intermediul intervențiilor urbane., Atelier de producție cu Ștefan Rusu
101/ 125	Religion and identity reconstruction in a post-socialist context. Forms of performative engagement in the public space. Production workshop with Dan Acostioaei/ Religie și reconstrucție identitară în context postsocialist. Forme de angajare performativă în spațiul public. Atelier de producție cu Dan Acostioaei
129/ 133	Group exhibition: Imperatives of social change / Expoziție de grup: Imperative ale schimbării sociale, Dan Acostioaei, Andrei Nacu, Ștefan Rusu, Andrei Timofte
153/	Dan Acostioaei
173/	Andrei Nacu
207/	Ștefan Rusu
253/	Andrei Timofte

Imperatives of
Social Change/

Imperative ale
Schimbării Sociale

Imperatives of social change

Dan Acostioaei, Andrei Timofte

The activities of the research project **"Imperatives of Social Change"** were organized into three modules: sessions of presentations; production workshops in collaboration with international artists, designed for BA, MA and PhD students from UNAGE; and the assembly of a collective exhibition with the participants involved in the project.

On the occasion of celebrating the 165th anniversary of UNAGE's founding, the project praised and insisted on the complex role of contemporary art in producing knowledge, innovative research, and cultural mediation.

As organizers and artists, we set out to diagram the critical potential of art to provoke social change, recover shared histories, consider policies of discourse and image production, "support the democratization of public space, and reconsolidate academic freedom as an imperative of institutional critique".

Participants involved in the project used tools and strategies specific to artistic research through a series of presentations, debates, and group workshops, proposing collective artistic interventions for the local public space or research with a pronounced autobiographical character that activates archive memory.

Through means such as mock-ups, artist books, photojournalism, collage, work sheets, mind-maps, students experimented with methods for organizing artistic projects calibrated to current social and cultural themes. Together with the invited artists, FAVD students developed conceptual proposals and strategies for approaching art as a means of social change, which will be presented throughout this catalog.

Andrei Nacu's involvement in the project brings clarity to understanding the contemporary way of writing, rewriting and creatively manipulating archives. His performative and critical approaches highlight the restructuring of social classes, produced as a result of the Romanian Revolution which was broadcast live in December 1989.

The curatorial endeavor aimed to highlight strategies, practices, and modes of theoretical articulation through which social change is found in the dominant discourse of contemporary art. At the same time, we sought to provide practical tools calibrated organically to the methodologies specific to international production.

In response to the curatorial call, Andrei Nacu, Stefan Rusu, and Dan Acostioaei conceived production workshops organized over two days each. The unfolding of the activities brought direct benefits to both the UNAGE community and the involved artists, who had the opportunity to test and elaborate concepts, activate theoretical sources, and contribute to the formulation of a common critical thinking anchored in the necessity of social change.

Privatization of Public Spaces in Iași and its Impact on Social Life

Former industrial center of the north-east region, Iași underwent an intense process of deindustrialization starting from the late 1990s, which foreshadowed the uneven development specific to its current urban configuration. Following its calibration to various global consumer markets, the development of creative industries, interurban student migration from smaller cities, and concentration of work in telecommunications and IT services, the city's population grew from 290,422 in 2011 to 507,100 in 2019.

The prolonged process of privatization, the gradual concessioning of public space to make room for large commercial projects, the abandonment of left-wing social policies led to the rapid implementation of new neoliberal policies, that favor the so-called free circulation of capital. These irreversible changes had unintended consequences for the people of Iași. The right to access and use public space became strictly regulated. Its restrictions are visible if we look carefully at the arduous traversal of central and peripheral spaces. Regarding work, recent layoffs in the private sector as well as harsh measures targeting the public sector confirm the financialization of telecommunications industries and cultural industries.

During various research walks in public space, we sought to understand the forces and contradictions that regulate life in the urban space. Located near an

apparently public park, situated at the junction of the consumption space behind the Palace of Culture—emblem of flamboyant neo-Gothic style—a sign signals the legal nature of the city’s heart: *PRIVATE PROPERTY!*

To the detriment of sustainable development and without considering many of the needs of current lower and even middle classes, the pursuit of profit determined the creation of a hybrid space where access is regulated by the consumer’s purchasing power¹. Fragilized by the pandemic trauma and the intensification of the war at the eastern border of the European Union, the safety net of the private sector was recently dismantled following an unprecedented wave of layoffs from multinational companies—affected by restructuring and displacement of global capital.

In equal measure, the latest reforms distributed as a «package» alongside the radicalization of the public sphere have affected the state education sector through the reduction of positions and the restructuring of resources, irreversibly impacting access to education for poor strata or people living in isolated localities. Beyond the changes addressing the teaching standardization inappropriate to the reality on the ground, young pupils, teachers, and students are affected by the reduction of

¹ Andrei Timofte presented details on the subject in the article “Notes on the New Real Estate Boom in Iași,” written based on the doctoral research “The Social Factory of Desire: Work and Cultural Memory in Creative Industries after the 1990s,” conducted from 2016-2019 at the Faculty of Visual Arts and Design (UNAGE), supervisor Prof. univ. dr. Matei Bejenaru, Iași; and published in a revised version in 2019 on the Rețeaua Critică platform: <https://reteauacritica.artapolitica.ro/2019/11/12/note-despre-noul-boom-imobiliar-din-iasi/>

scholarships, access to long-term investments, and direct benefits such as transport reimbursement or reduction of psychological stress premiums. The draconian imperative of austerity was justified by calibrating the public budget to the obligation to increase the GDP contribution to 5% in order to enhance investments destined for security and national resilience. Together with the recent annulment of the presidential elections by the CCR - legitimized by the justification of a potential involvement of external forces as well as the expansion of the far right, which contributed to the radicalization of the public space, the social contract and people’s trust in the public apparatus is deeply shaken.

Socialist Realism and Modernist Decorations after Deindustrialization

The reconversion of modernist architecture into commercial buildings is not a local phenomenon. The reconversion function was implemented progressively in the 1990s by smaller or larger investors. Many former factories in Romania have become leisure spaces, malls, and in some cases, alternative art production spaces. Subsequently, many industrial shipyards were completely demolished and offered free spaces for new urban development projects, often uneven and accelerated.²

² More information is available on the project page: <https://unuplusunu.org/museum-of-real-estate-development-muzeul-dezvoltarii-imobiliare/>, whose intensive research is presented as a theoretical basis and in the book “Uneven Real Estate Development in Romania

Thanks to Stefan Rusu, we attended the exposition of a panoramic perspective on the current possibilities and limits related to the conservation of modernist architecture, viewing with a critical eye the reality on the ground in Eastern Europe. The first stage of the current research was the analysis of notes based on the presentation *The Afterlife of Socialist Architecture. Methods of Exploring Modernist Architectural Heritage and Monumental Art in Eastern Europe*, delivered by Stefan Rusu and organized within the project *Artistic Research on Public Forum Art in Central and Eastern Europe. Technical Report on Decorations from North-East Romania 1950-1990*, managed by Assoc. Prof. Dr. Dan Acostioaei and co-coordinated with Lect. Dr. Andrei Timofte, ICMA, UNAGE, 2023.

Through the methodical analysis carried out by Stefan Rusu, we managed to consider the rearticulation of the value of monumental public art based on our need to understand the functional diversity of residential architecture, its historical stages, as well as the social and ideological role of mural decorations. According to the questions left open below, the strangeness and fascination towards these unique public art monuments allow substantial analysis and eloquent identification of a possible afterlife that easily separates from the already standardized anticommunist vision.

at the Intersection of Deindustrialization and Financialization”, see in particular „Chapter Four. Putting ‚the fix’ in the ‚spatial fix’: Restructuring class alliances and financialized real estate in the city of Bârlad” (by Ioana Florea, Livia Pancu, and Florin Bobu), edited by Enikő Vincze, Ioana Florea, Manuel B. Aalbers, and published by Routledge in 2024.

The transformation of public facades through thermal insulation, reconversion of industrial heritage, and occupation of vacant lots by large-scale commercial projects is studied in detail by Livia Pancu, curator and manager of tranzit.ro/ Iași association, starting with her artistic research project *Vertical Site* (2011)³ and in the extensive analysis of uneven urban development presented in the *Museum of Real Estate Development* project, curated by Livia Pancu and Florin Bobu, and organized by the unuplusunu association and the tranzit.ro/ Iași association in partnership with the Oberliht association (Chișinău), Desire Foundation (Cluj-Napoca), Quantic Association (Bucharest), and UNAGE (Iași), and carried out in the summer of 2024.

Among the first examples of urban reconversion, which did not preserve the architectural site's configuration, we can consider the former Țesătura factory in Iași, demolished in 2010 to make room for a Rompetrol gas station, a Lidl supermarket, a Dedeman store, a Jumbo store, and the MINA entertainment center (Museum of Immersive New Art). The factory's main facade was decorated with modernist mosaics composed of ceramic tiles.

Examples of urban reconversion in Iași that preserve stylistic aspects of modernist architecture include the Mega Image supermarket, built on the architectural frame of the former Copou Cinema, located near the FAVD headquarters. In this case, the

³ More information about the *Vertical Site* project archive at <https://unuplusunu.org/vertical-site>

Belgian company Mega Image rented the 1,400 square meter cinematic space from Bax Serv SRL (owned by Iurie, Svetlana, and Sergiu Rusnac—a family of residents from the Republic of Moldova) for a period of 20 years. The poster displayed in 2020 indicated the start of the Copou construction site and the change of its functions: "Name and address of the objective: change of destination from Copou cinema building to commercial space, demolition of interior bleachers, creation of new mezzanine floor, interior arrangements (compartmentalizations), exterior arrangements stairs and supply access ramp, restoration of existing ceramic tiles at facade level and exterior facade cladding, placement of illuminated sign."

During the so-called transition, some cinemas across the national territory were first transformed into clubs and warehouses or abandoned to degradation. In many cities in Central and Eastern Europe, the lack of conservation and lack of interest in protecting emblematic buildings lead to the same result. With the cyclical booms of real estate markets, aggravated by the 2008 economic crisis, former peripheral working-class neighborhoods provided housing conditions for most residents. The situation in Romanian space brings its specificity to the subject since many people owned an apartment during socialism or managed to buy one in the 1990s/2000s. Among the questions that can still be addressed, it is obligatory to answer: *what role does modernist decoration play in a capitalist society?*

Conservation of Socialist Decoration in Central and Eastern Europe

Since most socialist modernist architecture from the former Eastern Bloc is neglected by local authorities and due to the lack of renovation and conservation, many iconic buildings of the modernist style are irreversibly degraded. Some of Chişinău's famous mosaics are relocated or destroyed during space reconversion. Our goal over a longer period is to research buildings that include original artworks and to understand their reconversion in the broader economy of urbanistic and social studies.

Large-scale murals were commissioned by former administrations or implemented as architects' personal choices. One of the main reasons for commissioning murals through direct orders or organizing competitions was that the modernist style was considered to create a monotonous effect due to the speed and standardization of the construction process.

The degradation of modernist heritage has not gone without echo in the official discourse of international contemporary art. Among the events that addressed the theme of modernist architecture in the former Yugoslavia region, MoMA (New York) organized a major exhibition titled „Toward a Concrete Utopia: Architecture in Yugoslavia, 1948–1980” (July 10, 2018 – January 13, 2019), curated by Philip Johnson Chief Curator of Architecture and Design Martino Stierli, and guest curator Vladimir Kulić, associate professor at Florida Atlantic University, with curatorial assistant Anna Kats.

An extensive study of the urban development of socialist modernism in the USSR, as well as of the influence exerted by the Soviet empire on the satellite states of Central and Eastern Europe, is presented in the volume "Socmodernism. Architecture of Central Europe during the Cold War", written by Łukasz Galusek and Michał Wiśniewski, and published in 2025 by the International Cultural Centre in Kraków.

The comprehensive study includes essayistic analyses, quotations, sketches, and plans of completed architectural ensembles, conceived and designed by architects, designers, urban planners, and visual artists who were active in architectural and visual art competitions and exhibitions. These activities took place in the context of Cold War tensions, and reflect a thematic orientation toward science and progress, as well as space exploration, cultural and technological development. The in-depth examinations of the modernization of socialist cities are complemented by the need to calibrate research on urban development to the geopolitical context of the years 1940–1990, enriching the understanding of the historical framework and bringing to the fore the overcoming of socialist realism⁴.

The factors that distinguish modernist socialism from realism are highlighted through an analysis of ruptures, conflicts, and transnational tensions, offering

⁴ Galusek, Łukasz; Wiśniewski, Michał - "Socmodernism. Architecture of Central Europe during the Cold War", published by the International Cultural Centre in Kraków, 2025, pp. 7-13.

documentary examples through images, photographs, and visual references drawn from both sides of the Iron Curtain. Alongside buildings considered megastructures, constructed in most Eastern European capitals, as well as tourist and consumer infrastructure and unique monuments that were part of the cultural infrastructure or commemorate antifascist struggles on the territory of the former Yugoslavia, the project focuses on the critical voice and unique vision of architects—often directed against the standardization characteristic of early Soviet architecture.

Throughout the book, the unprecedented scale of prefabricated housing is presented, implemented at a staggering speed across the entire territory of Eastern Europe. The efforts of the working class during the period of industrialization are emphasized, along with ideological divergences among prominent members leading the communist parties in the satellite states, as well as differences in lifestyles between East and West. Numerous counterexamples are provided to challenge the oppressive development of the Stalinist style, highlighting the need for large-scale urbanization and the struggle against the cult of personality through a turn toward social development, adopted primarily as a political response to central authority.

Beyond the authors' examination of numerous heritage buildings presented across the nine chapters, the book also raises the issue of the necessity to preserve the modernist style and to achieve a nuanced understanding of its historical, social, and

political development, while taking into account of the responsibility of artists and architects in building a fair society, and the practical uses of „the power of imagination”⁵.

Another notable but less theoretically developed contribution addressing the conservation of the modernist style is the „Socialist Modernism” platform developed by BACU – Bureau for Art and Urban Research.”⁶

In Lieu of Conclusions

The „Imperatives of Social Change” project confirms that artistic research can function as a critical tool for making social transformations intelligible, to a greater extent than as a direct agent of change. Even if art does not have the capacity to profoundly modify urban infrastructures, it can change the way they become visible, discussable, and negotiable, producing situated forms of knowledge with the

⁵Galusek, Łukasz; Wiśniewski, Michał - „Socmodernism. Architecture of Central Europe during the Cold War”, published by the International Cultural Centre in Kraków, 2025, p. 169.

⁶ According to the official website of the initiative created by B.A.C.U. Association, the collective’s activity is focused on „struggles for the recognition of socialist landmarks as historical monuments. We focus on neighborhoods, buildings, monuments, parks, squares, entire neighborhoods, and green areas etc.” On the occasion of developing multiple research visits funded by ICMA (2023), we considered it opportune to acquire a selection of catalogs developed by BACU, focusing primarily on editions that address modernist art and architecture from Romania and the Republic of Moldova, former Yugoslavia, and the Caucasus region. The books can be consulted by students in the reading room of the FAVD Library (Copou). More information at: <https://socialistmodernism.com/about>

potential to fuel public debate. In a post-socialist city like Iași, marked by deindustrialization, accelerated privatization of public space, and erosion of collective memory, artistic practice can assume the role of a medium for investigating and activating latent layers of urban reality.

The workshops within the project demonstrated the pedagogical potential of art as a form of cultural mediation and critical reflection infrastructure, capable of connecting individual experience with broader historical and political dynamics. At the same time, the endeavor highlights the limits but also the responsibility of independent cultural institutions and university ones, which remain among the few spaces capable of supporting interdisciplinary research and forming democratic practices of participation. From this perspective, the project does not end but opens a framework for future directions of exploration—from mapping modernist heritage and developing public archives to comparative research with other post-industrial cities—thus consolidating the role of contemporary art as an epistemic and social infrastructure.

Imperatives of Social Change/ Imperative ale Schimbării Sociale

Imperative ale schimbării sociale

Dan Acostioaei, Andrei Timofte

Activitățile proiectului de cercetare „Imperative ale schimbării sociale” au fost organizate în trei module: sesiuni de prezentări; ateliere de producție cu artiști internaționali, destinate studenților, masteranzilor și doctoranzilor din comunitatea UNAGE; și organizarea unei expoziții colective împreună cu participanții implicați în proiect.

Cu ocazia sărbătoririi a 165 de ani de la înființarea UNAGE, proiectul a insistat asupra rolului complex al artei contemporane de a produce cunoaștere, cercetare inovativă și mediere culturală. În calitate de organizatori și artiști ne-am propus să diagramăm „potențialul critic al artei de a provoca schimbare socială, de a recupera istorii comune, de a considera politici ale producției de discurs și imagine, de a susține democratizarea spațiului public și de a (re)consolida libertatea academică ca un imperativ al criticii instituționale”.

Participanții implicați în proiect au utilizat instrumente și strategii specifice cercetării artistice prin realizarea unei serii de: prezentări, dezbateri și workshop-uri de grup prin care au propus intervenții artistice colective destinate spațiului public local sau cercetării cu un caracter autobiografic pronunțat și care activează memoria arhivelor.

Prin mijloace precum realizarea de machete, cărți de artist, fotojurnalism, colaj, hărți de lucru mind-maps, studenții au experimentat cu metodele de organizare a proiectelor artistice calibrate la teme sociale și culturale de actualitate. Împreună cu artiștii invitați, studenții FAVD au dezvoltat propuneri și strategii conceptuale de abordare a artei ca mijloc de schimbare socială. Aceste metode vor fi prezentate pe parcursul catalogului.

Implicarea lui Andrei Nacu în proiect produce claritate către înțelegerea modului contemporan de scriere, rescriere și instrumentare creativă a arhivelor. Demersurile sale performative și critice pun în valoare restructurarea claselor sociale, produsă ca urmare a Revoluției Române transmisă în direct în decembrie 1989.

Demersul curatorial a urmărit să pună în valoare strategiile, practicile și modurile de articulare teoretică prin care schimbarea socială se regăsește în discursul dominant al artei contemporane. Totodată, am urmărit să punem la dispoziție instrumente practice, dar care să fie calibrate în mod organic la metodologiile de lucru specifice producției internaționale. Ca răspuns la apelul curatorial, Andrei Nacu, Ștefan Rusu și Dan Acostioaei au conceput ateliere de producție organizate pe parcursul a câte două zile. Desfășurarea activităților a adus beneficii directe, atât comunității UNAGE, cât și artiștilor implicați, care au avut ocazia să testeze și să elaboreze concepte, să activeze surse teoretice și să contribuie la formularea unei gândiri critice comune ancorate la necesitatea schimbării sociale.

Privatizarea spațiilor publice din Iași și impactul asupra vieții sociale

Fost centru industrial al regiunii de nord-est, Iașul a trecut printr-un proces intens de dezindustrializare început de la sfârșitul anilor 1990 care a prefigurat dezvoltarea inegală specifică configurației sale urbane actuale. În urma calibrării sale la diverse piețe globale de consum, a dezvoltării industriilor creative, a migrației interurbane a studenților din orașele mai mici și a concentrării muncii pe telecomunicații și servicii IT, numărul de locuitori ai orașului a crescut de la 290.422 (2011) la 507.100 de locuitori (2019).

Procesul îndelungat de privatizări, concesionarea treptată a spațiului public pentru a face loc unor mari proiecte comerciale, abandonarea unor rămășițe ale politicilor sociale de stânga, au dus la implementarea rapidă a unor noi politici neoliberale care favorizează așa-numita „liberă circulație a capitalului”. Aceste schimbări ireversibile au avut consecințe neprevăzute pentru ieșeni. Dreptul de accesare și utilizare a spațiului public a devenit strict reglementat. Restricțiile sale sunt vizibile dacă ne uităm cu atenție la parcurgerea anevoioasă a spațiilor centrale și periferice. În ceea ce privește munca, disponibilizările recente din mediul privat dar și măsurile dure adresate sectorului public, confirmă „financiarizarea” industriilor de telecomunicații și a industriilor culturale.

În timpul diverselor plimbări de cercetare a spațiului public, am urmărit să înțelegem care sunt forțele și contradicțiile ce reglementează viața în spațiul urban. Aflat în vecinătatea unui parc aparent public, situat în joncțiunea

spațiului de consum din spatele Palatului Culturii – emblemă a stilului neogotic flamboyant, un indicator semnalizează natura juridică a inimii orașului: „PROPRIETATE PRIVATA!”. În detrimentul unei dezvoltări durabile și fără a lua în considerare multe dintre nevoile actuale ale clasei de jos și chiar mijlocii, goana după profit a determinat alcătuirea unui spațiu hibrid în care accesul este reglementat de puterea de cumpărare a consumatorului¹. Fragilizată de trauma pandemiei și de intensificarea războiului aflat la granița de Est a Uniunii Europene, plasa de siguranță a sectorului privat a fost recent destrămată ca urmare a valului fără precedent de concedieri din companii multinaționale – afectate de restructurarea și strămutarea capitalului global.

În egală măsură, ultimile reforme distribuite la „pachet” cu radicalizarea sferei publice, au afectat sectorul învățământului de stat prin reducerea posturilor și restructurarea resurselor, afectând în mod ireversibil accesul la educație al păturilor sărace sau a persoanelor care trăiesc în localități izolate. Trecând peste modificările adresate normării didactice necorespunzătoare cu realitatea din teren, tinerii elevi, profesori și studenți sunt afectați de restrângerea burselor, a accesului la investiții pe termen lung și a beneficiilor directe, precum decontarea transportului sau reducerea primelor de stres psihologic. Imperativul draconic

¹ Andrei Timofte a prezentat detaliat despre subiect în cadrul articolului „Note despre noul boom imobiliar din Iași” redactat pe baza cercetării doctorale „Fabrica socială a Dorinței: Muncă și memorie culturală în industriile creative după anii 90”, desfășurată în perioada 2016-2019 la Facultatea de Arte Vizuale și Design (UNAGE), coordonator Prof. univ. dr. Matei Bejenaru, Iași; și publicat în variantă revizuită în 2019 pe platforma Rețeaua Critică: <https://reteauacritica.artapolitica.ro/2019/11/12/note-despre-noul-boom-imobiliar-din-iasi/>

al austerității a fost justificat prin calibrarea bugetului public la obligația de mărire a contribuției din PIB la 5% în vederea sporirii investițiilor destinate securității și rezilienței naționale. Împreună cu anularea recentă a alegerilor prezidențiale de către CCR – legitimată de justificarea unei potențiale implicări a forțelor externe cât și a expansiunii extremei drepte, ce au contribuit la radicalizarea spațiului public, contractul social și încrederea oamenilor în aparatul public este profund zdruncinată.

Realismul socialist și decorațiile moderniste după dezindustrializare

Reconversia arhitecturii moderniste în clădiri comerciale nu este un fenomen local. Funcția de reconversie a fost implementată progresiv în anii 1990 de către investitori mai mici sau mai mari. Multe dintre fostele fabrici din România au devenit spații de agrement, mall-uri și, în unele cazuri, spații „alternative” de producție de artă. Ulterior, multe dintre șantierelor industriale au fost complet demolate și au oferit spații libere pentru noile proiecte de dezvoltare urbană deseori inegală și accelerată².

² Mai multe informații sunt disponibile pe pagina proiectului: <https://unuplusunu.org/museum-of-real-estate-development-muzeul-dezvoltarii-imobiliare/>, a căror cercetare intensivă este prezentată ca bază teoretică și în cadrul cărții „Uneven Real Estate Development in Romania at the Intersection of Deindustrialization and Financialization”, vezi în mod special „Chapter Four. Putting “the fix” in the “spatial fix”: Restructuring class alliances and financialized real estate in the city of Bârlad” (de Ioana Florea, Livia Pancu și Florin Bobu), editată de Enikő Vincze, Ioana Florea, Manuel B. Aalbers și publicată la Editura Routledge în 2024.

Mulțumită lui Ștefan Rusu am asistat la expunerea unei perspective panoramice asupra posibilităților și limitelor actuale legate de conservarea arhitecturii moderniste, privind cu un ochi critic realitatea din teren a Europei de Est. O primă etapă a cercetării actuale a fost analiza notelor bazate pe prezentarea „Viața de apoi a arhitecturii socialiste. Metode de explorare a patrimoniului arhitectural modernist și a artei monumentale din Europa de Est” / *The afterlife of socialist architecture. Methods of exploring modernist architectural heritage and monumental art in Eastern Europe*, susținută de către Ștefan Rusu și organizată în cadrul proiectului „Cercetare artistică asupra artei de for public din Europa Centrală și de Est. Raport tehnic asupra decorațiilor din Nord-Estul României (1950-1990)” / *Artistic research on the public forum art in Central and Eastern Europe. Technical report on the decorations from the North-East Romania (1950-1990)*” (manageriat de către conf. univ. dr. Dan Acostioaei și co-coordonat împreună cu lector univ. dr. Andrei Timofte, ICMA, UNAGE, 2023).

Prin analiza metodică realizată de către Ștefan Rusu am reușit să considerăm rearticularea valorică a artei monumentale de for public pe baza necesității noastre de a înțelege diversitatea funcționalistă a arhitecturii de locuit, etapizările sale istorice, cât și rolul social și ideologic al decorațiilor murale. Conform întrebărilor rămase în continuare deschise, straniețea și fascinația către aceste monumente

unice de for public permite analiza substanțială și identificarea elocventă a unei posibile „vieți de apoi” care se separă cu ușurință de deja standardizata viziune anticomunistă.

Transformarea fațadelor publice prin izolare termică, reconversia patrimoniului industrial și ocuparea loturilor vacante de către proiecte comerciale de anvergură este studiată în amănunt de către Livia Pancu, curator și manager al asociației tranzit.ro/ Iași, începând cu proiectul său de cercetare artistică „Sit Vertical” (2011)³, cât și în ampla analiză a dezvoltării urbane inegale prezentată în cadrul proiectului „Museum of Real Estate Development”, curatoriat de către Livia Pancu și Florin Bobu și organizat de către asociația unuplusunu și asociația tranzit.ro/ Iași în parteneriat cu asociația Oberliht (Chisinau), Fundația Desire (Cluj-Napoca), Asociația Quantic (București) și UNAGE (Iași) și desfășurat în vara anului 2024.

Printre primele exemple ale reconversiei urbane, dar care nu a păstrat configurația sitului arhitectural, putem considera fosta fabrică Țesătura din Iași, care a fost demolată în 2010 pentru a face loc unei benzinării Rompetrol, un supermarket Lydl, un magazin Dedeman, un magazin Jumbo și un centru de divertisment MINA (Museum of Immersive New Art). Fațada principală a fabricii era decorată cu mozaicuri moderniste compuse din plăci ceramice.

³Mai multe informații despre arhiva proiectului „Sit Vertical” la adresa: <https://unuplusunu.org/vertical-site/>

Un exemplu al reconversiei urbane în Iași în care se păstrează aspecte stilistice ale arhitecturii moderniste este chiar supermarketul MegalImage, construit pe cadrul arhitectural al fostului Cinema Copou, aflat în proximitatea sediului FAVD. În acest caz, compania belgiană Mega Image a închiriat spațiul cinematografic de 1400 de metri pătrați de la firma Bax Serv SRL (deținută de Iurie, Svetlana și Sergiu Rusnac – o familie de rezidenți din Republica Moldova), pe o perioadă de 20 de ani. Posterul afișat în 2020 indica demararea șantierului din Copou și schimbarea funcțiilor sale: „Denumirea și adresa obiectivului: schimbare destinație din clădire cinema Copou în spațiu comercial, desființare gradene interioare, realizare supanță nouă etaj, amenajări interioare (compartimentări), amenajări exterioare trepte și rampă de acces aprovizionare, restaurare plăci ceramice existente la nivelul fațadelor și placări exterioare fațade, amplasare firmă luminoasă.”

În timpul așa-zisei tranziții, unele dintre cinematografele din întregul teritoriu național au fost mai întâi transformate în cluburi și depozite sau au fost abandonate spre degradare. În multe orașe din Europa Centrală și de Est, lipsa de conservare și interesul scăzut față de protejarea clădirilor emblematice au dus la același rezultat. Odată cu boom-urile ciclice ale piețelor imobiliare, agravate de criza economică din 2008, fostele cartiere muncitorești periferice au oferit condiții de locuit pentru majoritatea locuitorilor. Situația din spațiul românesc aduce specificitatea sa la adresa subiectului, deoarece mulți oameni au deținut un apartament în timpul socialismului sau au reușit să cumpere unul în anii 1990/2000. Printre

întrebările care mai pot fi adresate este obligatoriu să răspundem la: *ce rol joacă decorația modernistă într-o societate capitalistă?*

Conservarea decorației socialiste în Europa Centrală și de Est

Deoarece cea mai mare parte a arhitecturii moderniste socialiste din fostul Bloc Estic este neglijată de autoritățile locale și din cauza lipsei de renovare și conservare multe dintre clădirile iconice ale stilului modernist sunt ireversibil degradate. Unele dintre celebrele mozaicuri ale Chișinăului sunt relocate sau distruse în timpul reconversiei spațiului. Scopul nostru pe o perioadă mai lungă este să cercetăm clădirile care includ lucrări de artă originale și să înțelegem reconversia lor în economia mai largă a studiilor urbanistice și sociale. Picturile murale la scară largă au fost comandate de fostele administrații sau au fost implementate ca alegere personală a arhitecților. Unul dintre motivele principale pentru comandarea picturilor murale prin comandă directă sau prin organizarea de concursuri a fost faptul că stilul modernist era considerat a crea un efect monoton datorită vitezei și standardizării procesului de construcție.

Degradarea patrimoniului modernist nu a rămas fără ecou în discursul oficial al artei contemporane internaționale. Printre evenimentele care a tratat tema arhitecturii moderniste în regiunea Fostei Iugoslavii, MoMa (New York) a organizat o amplă expoziție

intitulată „Toward a Concrete Utopia: Architecture in Yugoslavia, 1948–1980” (10 iulie 2018 – 13 ianuarie 2019), curatoriată de Philip Johnson Chief Curator of Architecture and Design, Martino Stierli, și curator invitat Vladimir Kulić, profesor asociat la Florida Atlantic University, cu asistent curatorial Anna Kats.

O cercetare extinsă asupra dezvoltării urbanistice a modernismului socialist din URSS, precum și asupra influenței exercitate de către imperiul sovietic asupra statelor satelit din Europa Centrală și de Est este prezentată în volumul „Socmodernism. Architecture of Central Europe during the Cold War”, scris de Łukasz Galusek și Michał Wiśniewski și publicat la editura Centrului Cultural Internațional din Cracovia.

Studiul amplu cuprinde analize eseistice, citate, schițe și planuri ale unor ansambluri realizate, concepute și proiectate de arhitecți, designeri, urbanisti și artiști vizuali – activi în cadrul competițiilor și expozițiilor de arhitectură și artă vizuală, desfășurate în contextul tensiunilor și al orientării tematice către știință și progres, explorare spațială și dezvoltare culturală și tehnologică, specifice Războiului Rece. Examinările ample asupra modernizării orașelor socialiste sunt completate de necesitatea calibrării cercetării dezvoltării urbane la contextul geopolitic al anilor 1940–1990, îmbogățind înțelegerea cadrului istoric și aducând în prim-plan depășirea realismului socialist.⁴

⁴ Galusek, Łukasz; Wiśniewski, Michał – „Socmodernism. Architecture of Central Europe during the Cold War”, publicat de Centrul Cultural Internațional din Cracovia, 2025, pp. 7–13.

Factorii care separă modernismul socialist de realismul socialist sunt evidențiați prin analiza rupturilor, a conflictelor și a tensiunilor transnaționale, oferind exemple documentare, prin apelul la imagini, fotografii și la referințe vizuale preluate din ambele emisfere ale Cortinei de Fier. Pe lângă clădirile considerate megastructuri, construite în majoritatea capitalelor Europei de Est, infrastructura turistică și de consum, precum și monumentele unicate, parte din infrastructura culturală sau de comemorare a luptelor antifasciste de pe teritoriul fostei Iugoslavii, proiectul se concentrează pe vocea critică și viziunea unică a arhitecților, adresate deseori împotriva standardizării specifice arhitecturii sovietice timpurii.

Pe tot parcursul cărții este prezentată anvergura fără precedent a clădirilor de locuit realizate din prefabricate, implementate cu o viteză orbitoară pe întreg teritoriul al Europei de Est. Sunt subliniate eforturile clasei muncitoare din perioada industrializării, divergențele ideologice dintre cunoscuți membri aflați la conducerea partidelor comuniste din statele satelit, precum și diferențele de stil de viață dintre Est și Vest. Sunt aduse numeroase contraexemple împotriva dezvoltării apăsătoare a stilului stalinist, fiind evidențiate necesitatea urbanizării la scară largă și lupta împotriva cultului personalității, prin orientarea către dezvoltarea socială, adoptată cu precădere ca răspuns politic împotriva puterii centrale.

Dincolo de examinarea de către autori a numeroaselor clădiri de patrimoniu prezentate în cele

nouă capitole, cartea ridică și problema necesității de a păstra stilul modernist și de a obține o înțelegere nuanțată a dezvoltării sale istorice, sociale și politice, ținând cont în același timp de responsabilitatea artiștilor și arhitecților în construirea unei societăți juste și de utilizările practice ale „puterii imaginației”⁵.

O altă contribuție notabilă însă mai puțin dezvoltată teoretic, ce adresează conservarea stilului modernist este platforma „Socialist Modernism” dezvoltată de BACU – Birou pentru Artă și Cercetare Urbană (Bureau for Art and Urban Research)”⁶.

În loc de concluzii

Proiectul „Imperative ale schimbării sociale” confirmă faptul că cercetarea artistică poate funcționa ca un instrument critic de inteligibilizare a transformărilor sociale, într-o mai mare măsură decât ca un agent direct al schimbării. Chiar dacă arta nu are capacitatea de a modifica profund infrastructurile

urbane, ea poate schimba modul în care acestea devin vizibile, discutabile și negociabile, producând forme de cunoaștere situată ce au potențialul de a alimenta dezbaterea publică. Într-un oraș post-socialist precum Iașul, marcat de dezindustrializare, privatizarea accelerată a spațiului public și erodarea memoriei colective, practica artistică își poate asuma rolul unui mediu de investigare și activare a unor straturi latente ale realității urbane. Atelierele din cadrul proiectului au demonstrat potențialul pedagogic al artei ca formă de mediere culturală și ca infrastructură de reflecție critică, capabilă să conecteze experiența individuală cu dinamici istorice și politice mai ample. Totodată, demersul pune în lumină limitele, dar și responsabilitatea instituțiilor culturale independente și a celor universitare, care rămân printre puținele spații capabile să susțină cercetarea interdisciplinară și formarea unor practici democratice ale participării. Din această perspectivă, proiectul nu se încheie, ci deschide un cadru pentru viitoare direcții de explorare — de la cartografierea patrimoniului modernist și dezvoltarea unor arhive publice, la cercetări comparative cu alte orașe post-industriale — consolidând astfel rolul artei contemporane ca infrastructură epistemică și socială.

⁵ Galusek, Łukasz; Wiśniewski, Michał – „Socmodernism. Architecture of Central Europe during the Cold War”, publicat de Centrul Cultural International din Cracovia, 2025, p. 169.

⁶ Potrivit site-ului oficial al inițiativei create de Asociația B.A.C.U., activitatea colectivului este concentrată pe „lupte pentru recunoașterea unor repere socialiste ca monumente istorice. Ne concentrăm pe cartiere, clădiri, monumente, parcuri, piețe, cartiere întregi și zone verzi etc.” Cu ocazia dezvoltării a multiple vizite de cercetare finanțate prin intermediul ICMA (2023), am considerat oportună achiziția unei selecții a cataloagelor dezvoltate de BACU, concentrându-ne cu precădere către edițiile care tratează arta și arhitectura modernistă din România și Republica Moldova, Fosta Iugoslavie și regiunea Caucazului. Cărțile pot fi consultate de către studenți la sala de lectură a Bibliotecii FAVD (Copou).

Mai multe informații la adresa: <https://socialistmodernism.com/about/>

The Laboratory of the Future: Critical Practices for Uncertain Social Times

Cristina Moraru

We live in a time dislocated from its own future, in which art becomes an indispensable territory for reactivating potentiality – in the Agambenian sense – manifested as the power not to submit to the hegemonic regimes of the visible, of discourse and of the political. In this sense, art operates within a space of potential non-action, of constitutive refusal, of the capacity to keep open “the possibility of the impossible”, as Agamben describes it. The project *Imperatives of Social Change* aligns with a reflexive direction that seeks to suspend the mechanisms through which social inequities are normalized, revealing the opaque materialities of the present and creating a space conducive to the articulation and renegotiation of collective meanings.

In a social climate in which public discourses oscillate between radicalization and apathy, and in which the common sphere is increasingly fragmented by private interests, the artists – Dan Acostioaei, Andrei Nacu, Stefan Rusu and Andrei Timofte – propose a series of collaborative, process-based workshops designed to re-imagine the possibilities of solidarity, collective memory, and social engagement. Moving beyond the scope of a simple educational initiative, the project – structured in

three modules, comprising presentations, artistic production workshops and a collective exhibition – constitutes a conceptual undertaking oriented towards formulating a new ecology of thought and sensibility, one that intervenes within a historical reality destabilized by humanitarian crises, media-driven radicalization and collective disaggregation.

Functioning as a laboratory – conceived as a space for testing, experimentation, and reconfiguration – the module dedicated to artistic production workshops outlines an analytical map of the present, shaping a mode of critically mapping contemporary society. Materializing as practices that reclaim art's transformative potential, the artistic production workshops establish collective research frameworks that call for the generation of shared processes of reflection, capable of reactivating the social imaginary and reconfiguring the relationships between the individual, the community, and public space. Oriented toward research and experimentation, this initiative entails a reevaluation of art as a space of counter-visibility – in Rancière's sense – and introduces an experimental framework in which artistic research asserts itself as a mode of critical existence, while the educational dimension is reimagined as a practice of co-presence and collective negotiation.

By activating interdisciplinary methods – from the analysis of visual archives, to situated interventions and collaborative or performative experiments, the artists – Dan Acostioaei, Andrei Nacu, Stefan Rusu and Andrei

Timofte – examine the friction zones of the present: economic precariousness, the volatility of memory, the dissolution of public space, the alienation produced by late capitalism and the resilience of power structures, while proposing alternative scenarios for living together and rethinking the social imaginary. Thus, shaping itself as a performative space in which the relationships between the individual, the community and the public space are renegotiated, the workshop module does not merely offer a critical mapping of contemporary reality; it actively intervenes in its reconfiguration, generating situations, gestures, and discourses that open up new regimes of thought.

The workshop *The Artist's Book as a Tool for Potential History*, led by Andrei Nacu, problematizes the archive as a political space and mechanism of power capable of instituting and regulating what can be seen. In line with Ariella Aïsha Azoulay's critique of "visual imperialism" – understood as the apparatus through which institutional archives shape the interpretative frameworks of the world according to sovereign power – the workshop proposes the artist's book as an instrument for returning to a "potential history," one that suspends the normative regimes of the document, reconfiguring the relationship between document, memory, and authority, and inviting us to perceive history as an open potential rather than an immutable given.

In this sense, the workshop coordinated by Andrei Nacu functions as a laboratory for reactivating

collective memory, challenging the linearity of official narratives and proposing “potential history” as a means of recovering the historical currents that fall outside dominant frameworks of meaning. Here, the artist’s book becomes a working structure in which the sensible encounters the political, and the materiality of the object becomes a mode of thought capable of generating new ways of interrogating memory and historical constructs – not to legitimize dominant history, but to produce what Walter Benjamin defines as “constellations,” those unanticipated configurations between dispersed temporal fragments.

The workshop *Propositions for Researching and Reclaiming the Street, The Neighborhood, The City. Reimagining Public Space through Urban Interventions*, led by Ștefan Rusu, proposes a critical analysis of the city as a political structure and space marked by material, symbolic, and affective conflicts. It investigates the manner in which urban policies, economic transformations, and power relations articulate themselves within the dynamics of inhabited space. Drawing on Henri Lefebvre’s thesis that the right to the city entails not merely access to infrastructures, but the claim to the production of space as a social reality, the workshop examines how artistic interventions can function as tools for critically reinterpreting urban dynamics.

Mapping Iași as a city in transformation and analyzing abandoned areas, contested territories, and

zones of tension, the workshop identifies structures of opacity and control that shape the everyday experience of its inhabitants. In this sense, it recovers Stavros Stavrides’s perspective that public space is not a fixed or predetermined entity, but a common good produced through continuous negotiations between power structures and the collective imaginary. Through critical and speculative artistic interventions – articulating analytical research, direct observation, and artistic production – the workshop proposes a reconfiguration of our relationship with the city through a politics of coexistence. Consequently, the city is not perceived merely as a backdrop for action, but as an active agent, bearer of memory, history and affect, in line with new materialist theory.

The workshop *Religion and Identity Reconstruction in a Post-Socialist Context. Forms of Performative Engagement in Public Space*, coordinated by Dan Acostioaei, investigates the ways in which the religious imaginary functions as a symbolic operator in post-1989 processes of identity reconfiguration. In line with Dan Acostioaei’s artistic practice, the workshop begins by examining the tensions between public and private space, between the symbolic constructions of power and the everyday experiences of subjectivity. Reflecting his critical approach, it conceptualizes post-socialist public space as a stratified field of historical and affective temporalities that generate hybrid configurations of visibility and representation. Within this framework, religion asserts itself as a central mechanism of Foucauldian subjectivation and identity reconstruction.

Thus, the workshop is conceived as a laboratory of critical inquiry, in which religion is understood as a layered territory of identity negotiations, and performativity is adopted as an analytical method for revealing the normative frameworks that structure post-socialist society. Situated at the intersection of performative experimentation, critical analysis, and socio-visual cartography, the workshop explores how religion – whether institutionally structured or informally ritualized – shapes behavioral and affective registers, producing recognizable aesthetic regimes in public space, from the over-sacralization of the urban environment to the ritualization of everyday gestures and the emergence of an iconography of devotion.

Together, the three workshops outline a critical pedagogy of the future, one in which critical thinking is not taught but enacted; artistic research is reconfigured as a generative tool for world-making; and the creative act becomes a form of political intervention aimed at revealing, contesting, and reinventing the dominant structures of the present. By activating collaborative practices – ranging from mind-mapping to photojournalism, from field observation to visual archives – the workshops establish a relational ecology of knowledge aligned with Donna Haraway's arguments on world-making and Bruno Latour's theories of composite collectives. In the context of the crisis of futurity described by Franco "Bifo" Berardi as a state of "imaginary fatigue" that erodes the collective capacity to envision alternatives, the workshops offer a conceptual reorientation: the future is reconceived as

a field of potential becomings, actualized in the present through collaborative practices, critical analyses, and shared engagements.

In the same register, the collective exhibition *Imperatives of Social Change* addresses the crisis of the imaginary described by Berardi, investigating art's capacity to articulate the social future in political terms. Opening a territory of potentiality and emerging forms of social co-composition, the exhibition operates as an epistemic device that tests alternative ways of thinking about temporality, agency, and becoming. Within this framework, what Rancière defines as the "redistribution of the sensible" becomes evident: the reinsertion into the perceptible commons of previously excluded realities, made possible through visual interventions that reactivate the possibility of a new political community. Thus, the exhibition functions as a field for reconfiguring the regimes of the visible, in which the aesthetic, the political and the social mutually constitute one another.

Within this visual ecology, Andrei Timofte's intervention becomes paradigmatic of the ways in which the artistic gesture can serve as a terrain for the material articulation of political possibility. By creating a "mosaic from the future" – a speculative artifact inscribed within a socialist aesthetic, though not stemming from any identifiable past – the artist constructs a "never-happening," a counterfactual relic of an unrealized future. Installed on four suspended white panels, the work functions as a fragment of a retro-projected future, a visual fiction presented as object. Its

subsequent placement in public space produces a short-circuit of temporalities, opening a zone of indeterminacy in the present that reactivates both a repressed past and the still-open possibility of imagining the future. In this sense, Andrei Timofte's artistic gesture operates as a critical act of world-making that not only represents, but also proposes speculative political scenarios, restoring to public space its original function as a site of the emergence of the possible.

In continuity with his artistic practice – positioned between critical documentation, material reconstruction, and archival fiction – Andrei Timofte constructs a visual archaeology of socialist modernity and its affective residues. In many of his works – from *Peretele de calciu al unui mic-burghez* to the video essay *Lotul 1982* – the artist investigates socialist cultural infrastructures, analyzing how the aesthetics of public and domestic spaces are articulated within an affective and political economy specific to the post-socialist transition. By reactivating these visual configurations inscribed in the material memory of urban and domestic space, Andrei Timofte seeks to capture the persistent logic of a social imaginary that has not disappeared but continues to shape both the relation to the past and projections of the future. In the exhibition *Imperatives of Social Change*, he retrieves socialist aesthetics as a reservoir of forms, materialities, and ideas that enable the articulation of a new politics of the possible. In this sense, the relics of the socialist past – whether real or imagined – do not function as objects of nostalgia, but as epistemic devices for understanding the co-production of past and future in the present.

As a whole, the project *Imperatives of Social Change* integrates critical pedagogy, artistic research, and political imagination, reclaiming the future as an immanent practice of the present rather than a deferred promise. In this sense, the artists – Dan Acostioaei, Andrei Nacu, Stefan Rusu, and Andrei Timofte – propose an exercise in political imagination, responsibility toward memory, a reconstruction of public space, and a reconfiguration of the relationships between people and images, bodies and archives. Bringing together the exhibition, the artistic production workshops, public lectures, and collaborative processes into a reflexive ecology oriented toward co-presence, the project not only envisions alternatives for the future, but creates the conceptual and affective infrastructures necessary for their materialization. Thus, *Imperatives of Social Change* does not conclude with its events; it continues to function as an open process, a laboratory in which the artistic community can explore new forms of living and transforming the world together.

Laboratorul viitorului: practici critice în timpuri de incertitudine socială

Cristina Moraru

Trăim într-un timp dislocat de propriul viitor, în care arta devine un teritoriu indispensabil pentru reactivarea potențialității – în accepțiunea agambeniană – manifestată ca putere de a nu (se) supune regimurilor hegemonice ale vizibilului, discursului și politicului. În acest sens, arta operează într-un spațiu al non-actului potențial, al refuzului constitutiv, al capacității de a păstra deschisă „posibilitatea imposibilului”, așa cum o descrie Agamben. Proiectul *Imperative ale schimbării sociale* se înscrie într-o direcție reflexivă care urmărește suspendarea mecanismelor de normalizare a inechităților sociale, dezvăluind materialitățile opace ale prezentului și constituind un spațiu favorabil articulării și renegocierii sensurilor colective.

Într-un climat social în care discursurile publice oscilează între radicalizare și apatie, iar spațiul comun este tot mai fragmentat de interese private, artiștii – Dan Acostioaei, Andrei Nacu, Ștefan Rusu și Andrei Timofte – propun o serie de ateliere colaborative și procesuale, menite să reimagineze posibilitățile solidarității, memoriei colective și implicării sociale. Depășind cadrul unei simple inițiative edu-

caționale, proiectul organizat în trei module – o serie de prezentări, ateliere de producție și o expoziție colectivă – se constituie ca demers conceptual orientat spre formularea unei noi ecologii a gândirii și a sensibilității care intervine în interiorul unei realități istorice destabilizate de crize umanitare, radicalizări mediatice și dezagregări colective.

Funcționând asemenea unui laborator – conceput ca spațiu de testare, de încercare, de experiment și reconfigurare – modulul destinat atelierelor de producție trasează o hartă analitică a prezentului, configurând o manieră de cartografiere critică a societății contemporane. Concretizându-se ca practici care recuperează potențialul transformator al artei, atelierelor de producție artistică formează cadre de cercetare colectivă care solicită generarea unor procese de reflecție comună, capabile să reactiveze imaginarul social și să reconfigureze relațiile dintre individ, comunitate și spațiul public. Această inițiativă orientată spre cercetare și experiment presupune o reevaluare a artei ca spațiu de contra-vizibilitate – în sensul formulat de Rancière – și instituie un cadru experimental în care cercetarea artistică se afirmă ca mod de existență critică, iar dimensiunea educativă se reconfigurează ca practică a co-prezenței și a negocierii colective.

Prin activarea unor metode interdisciplinare – de la analiza arhivelor vizuale, la intervenții situate și experimente colaborative și performative, artiștii – Dan

Acostioaei, Andrei Nacu, Ștefan Rusu și Andrei Timofte analizează zonele de fricțiune ale prezentului – precaritatea economică, volatilitatea memoriei, disoluția spațiului public, alienarea produsă de capitalismul târziu și reziliența structurilor de putere – propunând, totodată, scenarii alternative de a trăi împreună și a regândi imaginarul social. Astfel, configurându-se ca un spațiu performativ în care relațiile dintre individ, comunitate și spațiul public sunt renegociate, modulul de ateliere nu se limitează la o cartografiere critică a realității contemporane, ci intervine activ în remodelarea acesteia, generând situații, gesturi și discursuri care deschid alte noi regimuri de gândire.

Atelierul Cartea de artist ca instrument pentru istoria potențială, susținut de Andrei Nacu, problematizează arhiva ca spațiu politic și mecanism al puterii, capabil să instituie și să reglementeze ceea ce poate fi văzut. În acord cu critica Ariellei Aïsha Azoulay la adresa „imperialismului vizual” – înțeles ca dispozitiv prin care arhivele instituționale modelează cadrele de interpretare a lumii în acord cu puterea suverană – atelierul propune cartea de artist ca instrument al unei reîntoarceri către o „istorie potențială”, care suspendă regimurile normative ale documentului, reconfigurând relația dintre document, memorie și autoritate și invitând la perceperea istoriei ca pe un cadru deschis, nu ca pe un dat imuabil.

În acest sens, atelierul coordonat de Andrei Nacu funcționează ca un laborator de reactivare a memoriei

colective, contestând linearitatea narațiunilor oficiale și propunând „istoria potențială” ca modalitate de a recupera fluxul istoric ce rămâne înafara cadrului dominant al semnificației. Cartea de artist devine aici un spațiu de lucru în care sensibilul întâlnește politicul, iar materialitatea obiectului devine o formă de gândire, capabilă să genereze noi modalități de interogare a memoriei și a construcțiilor istorice – nu pentru a legitima istoria dominantă, ci pentru a genera ceea ce Walter Benjamin numește „constelații”, acele configurații neanticipate între fragmente temporale dispersate.

Atelierul Scenarii pentru cercetarea și revendicarea străzii, cartierului, orașului. Reimaginarea spațiului public prin intermediul intervențiilor urbane, susținut de Ștefan Rusu, propune o analiză critică a orașului ca structură politică și spațiu al conflictelor materiale, simbolice și afective, investigând modul în care politicile urbane, transformările economice și relațiile de putere se articulează în dinamica spațiului locuit. Pornind de la teza lui Henri Lefebvre potrivit căreia dreptul la oraș nu reprezintă doar accesul la infrastructuri, ci revendicarea producției spațiului ca realitate socială, atelierul coordonat de Ștefan Rusu examinează modul în care intervențiile artistice pot funcționa ca instrumente de reinterpretare critică a dinamicilor urbane.

Cartografiind Iașul ca oraș în transformare și analizând spațiile abandonate, teritoriile contestate și zonele tensionate, atelierul identifică structurile de opacitate și

de control care modelează experiența cotidiană a locuitorilor. În acest sens, atelierul recuperează perspectiva lui Stavros Stavrides, conform căreia spațiul public nu este o entitate fixă, prestabilită, ci un bun comun, configurat ca loc al negocierilor continue între structurile de putere și imaginarul colectiv. Prin intervenții artistice critice și speculative – care articulează cercetarea critică, observația directă și producția artistică – atelierul propune o reconfigurare a relației cu orașul printr-o politică a coexistenței. În acest sens, orașul nu este perceput ca un simplu cadru al acțiunii, ci ca agent activ, purtător de memorie, istoric și afect, conform teoriei noului materialism.

Atelierul Religie și reconstrucție identitară în context postsocialist. Forme de angajare performativă în spațiul public, coordonat de Dan Acostioaei, investighează maniera în care imaginarul religios funcționează ca operator simbolic în procesele de reconfigurare identitară post-1989. În acord cu practica artistică a lui Dan Acostioaei, atelierul pornește de la investigarea tensiunilor dintre spațiul public și cel privat, dintre construcțiile simbolice ale puterii și experiențele cotidiene ale subiectivității. Reflectând abordarea critică a lui Dan Acostioaei, atelierul conceptualizează spațiul public postsocialist ca un câmp stratificat de temporalități istorice și afective care generează configurații hibride ale vizibilității și reprezentării; În acest cadru, religia se afirmă ca mecanism central de subiectivare foucauldiană și reconfigurare identitară.

Astfel, atelierul se configurează ca un laborator al gândirii critice, în care religia este tratată ca un teritoriu pluristratificat al negocierilor identitare, iar performativitatea este asumată ca metodă analitică prin care se pot releva cadrele normative ce organizează societatea postsocialistă. Situat la interferența dintre experimentul performativ, analiza critică și cartografierea socio-vizuală, atelierul explorează maniera în care religia – structurată instituțional sau informal-ritual – modelează registre comportamentale și afective, producând regimuri estetice recognoscibile în spațiul public, de la supra-sacralizarea spațiului urban până la ritualizarea gesturilor cotidiene și dezvoltarea unei iconografii a devoțiunii.

Împreună, cele trei ateliere conturează o pedagogie critică a viitorului, în care gândirea critică nu este învățată, ci practică, cercetarea artistică este reconfigurată ca un instrument generativ de producere a unei noi lumi, iar actul creativ se constituie într-o formă de intervenție politică menită să dezvăluie, să conteste și să reinventeze structurile dominante ale prezentului. Activând practici colaborative – de la mind-mapping la fotojurnalism, de la observația de teren la arhivele vizuale – cele trei ateliere instituie o ecologie relațională a cunoașterii, poziționată în acord cu argumentul Donnei Haraway despre co-facerea lumii și teoriile lui Bruno Latour despre colectivele compozite. În condițiile crizei de imaginație a viitorului, de-

scrisă de Franco „Bifo” Berardi ca o stare de „oboseală a imaginarului” care erodează capacitatea colectivă de a proiecta alternative, cele trei ateliere oferă o reorientare conceptuală: viitorul este reconceptuat ca un câmp al devenirilor potențiale actualizate în prezent prin intermediul practicilor colaborative, analizelor critice și angajamentelor comune.

În același registru, expoziția colectivă *Imperative ale schimbării sociale* abordează criza imaginarului descrisă de Berardi, investigând capacitatea artei de a articula politic viitorul social. Deschizând un teritoriu al potențialității și al formelor emergente de co-compoziție socială, expoziția funcționează ca un dispozitiv epistemic ce testează moduri alternative de a gândi temporalitatea, agențialitatea și devenirea. În acest cadru, se clarifică ceea ce Ranciére definește drept „redistribuirea sensibilului”: reinstituirea în sfera comunului perceptibil a unor realități excluse, prin intervenții vizuale care reactivează posibilitatea unei noi comunități politice. Astfel, expoziția funcționează ca un câmp de reconfigurare a regimurilor vizibilului, în care esteticul, politicul și socialul se compun reciproc.

În cadrul acestei ecologii vizuale, intervenția lui Andrei Timofte devine paradigmatică pentru modul în care gestul artistic devine un teren de articulare materială a posibilului politic. Realizând un „mozaic din viitor”, un artefact speculativ înscris într-o estetică socialistă – fără a proveni, însă, dintr-un trecut iden-

tificabil – artistul construiește un „never-happening”, o relicvă contrafactuală a unui viitor rămas neîmplinit. Instalată pe patru planșete albe, suspendate, lucrarea funcționează ca un fragment de viitor retro-proiectat, o ficțiune vizuală prezentată ca obiect. Amplasarea sa ulterioară în spațiul public produce un scurtcircuit al temporalităților, deschizând o zonă de indeterminare în prezent care reactivează atât trecutul reprimat, cât și posibilitatea încă deschisă a imaginației viitorului. În acest sens, gestul artistic al lui Andrei Timofte operează ca un act critic de constituire a lumii, care nu doar reprezintă, ci propune scenarii politice prospective, redând spațiului public funcția sa originală de loc al dezbaterii și al emergenței posibilului.

În continuitatea practicii sale artistice, situată între documentare critică, reconstrucție materială și ficțiune arhivistică, Andrei Timofte construiește o arheologie vizuală a modernității socialiste și a reziduurilor sale afective. În multe dintre lucrările sale – de la proiectul *Peretele de calciu al unui mic-burghez* la eseu video *Lotul 1982* – artistul investighează infrastructurile culturale socialiste, analizând modul în care estetica spațiilor publice și domestice se articulează într-o economie afectivă și politică, specifică tranziției post-socialiste. Prin reactivarea acestor configurații vizuale înscrise în memoria materială a spațiului urban și domestic, Andrei Timofte urmărește să surprindă logica per-

sistentă a unui imaginar social care nu a dispărut, ci continuă să structureze atât raportarea la trecut, cât și imaginarea viitorului. În cadrul expoziției *Imperative ale schimbării sociale*, Andrei Timofte recuperează estetica socialistă ca rezervor de forme, materialități și idei care îi permit articularea unei noi politici a posibilului. În acest sens, relicvele trecutului socialist – reale sau imaginate – nu funcționează ca obiecte ale nostalgiei, ci ca dispozitive epistemice pentru înțelegerea co-producerii dintre trecut și viitor în prezent.

În ansamblul său, proiectul *Imperative ale schimbării sociale* integrează pedagogia critică, cercetarea artistică și imaginația politică, revendicând viitorul ca practica imanentă a prezentului, și nu ca promisiune amânată. În acest sens, artiștii: Dan Acostioaei, Andrei Nacu, Ștefan Rusu și Andrei Timofte propun un exercițiu de imaginație politică, de responsabilitate față de memorie, de reconstrucție a spațiului public și de reconfigurare a relațiilor dintre oameni și imagini, corpuri și arhive. Reunind expoziția, atelierul de producție artistică, prelegerile publice și procesele colaborative într-o ecologie reflexivă orientată spre co-prezență, proiectul nu doar imaginează alternative ale viitorului, ci creează infrastructurile conceptuale și afective necesare pentru materializarea lor. Astfel, proiectul *Imperative ale schimbării sociale* nu se încheie odată cu eveni-

mentele sale, ci continuă să funcționeze ca un proces deschis, un laborator în care comunitatea artistică poate explora noi forme de a trăi și transforma lumea în comun.

Production workshop/ Atelier de producție cu

Andrei Nacu

The Artist's Book as a Tool for Potential History/ Cartea de artist ca instrument pentru istoria potențială

Part of/ Parte din:

Imperatives of Social Change/ Imperative ale Schimbării Sociale

Thursday/ Joi, 23.10.2025

The hours/Orele: 11:00 - 13:00

Friday/ Vineri, 24.10.2025

The hours/Orele: 11:00 - 13:00

Faculty of Visual Arts and Design, UNAGE/
Facultatea de Arte Vizuale și Design, UNAGE
Building A (Str. Sărării 189, 700451, Iași)/
Corpul A (Str. Sărării 189, 700451, Iași)

Coordinators/ Coordonatori:
Andrei Timofte, Dan Acostioaei

The project "Imperatives of Social Change" is managed by teaching lecturer Andrei Timofte, and is co-financed with the support of ICMA - the Institute for Multidisciplinary Research in Art within UNAGE Iași. / Proiectul "Imperatives of Social Change/ Imperative ale schimbării sociale" este manageriat de către lector univ. dr. Andrei Timofte, fiind realizat cu sprijinul ICMA - Institutul de Cercetare Multidisciplinară în Artă din cadrul UNAGE Iași.

icma.arteias.ro | artamurala.arteias.ro | www.arteias.ro

The Artist's Book as a Tool for Potential History

Production workshop with Andrei Nacu

October 23-24, 2025

Hours: 11.00-13.00

Building A (Faculty of Visual Arts and Design)
Mural Art Department

The workshop led by Andrei Nacu as part of the project *Imperatives of Social Change* (ICMA) investigates the artist's book as a critical space for articulating memory and history. Inspired by Ariella Aïsha Azoulay's concept of "potential history," the workshop proposes a reflection on how images and archives can be reinterpreted and reclaimed as tools for knowledge and social action.

In a context where visual history is fragmented by media flows, algorithms, and official narratives, the workshop explores the possibilities of the artist's book as a form of reconfiguring collective memory. Participants will work collaboratively with photographic materials, personal documents, and public archives, seeking to rethink the image as a meeting ground between memory, affect, and politics.

The working process will emphasize adopting a critical perspective on the image, focusing on the editing, design, and materiality of the book. Through discussions and hands-on exercises, the workshop encourages a

learning-through-experimentation approach, in which concepts are clarified through process rather than outcome. The book thus becomes an instrument for thinking and negotiating history, an intermediate space between document and fiction, between archive and narrative, between past and present.

The workshop functions both as a laboratory of ideas and as a collective framework for visual exploration, where temporal and material limitations serve as starting points for conceptual innovation.

The activity takes place over two days and is intended for FAVD students interested in visual research, the relationship between art and the archive, and the potential of the image to generate new forms of critical and social thought.

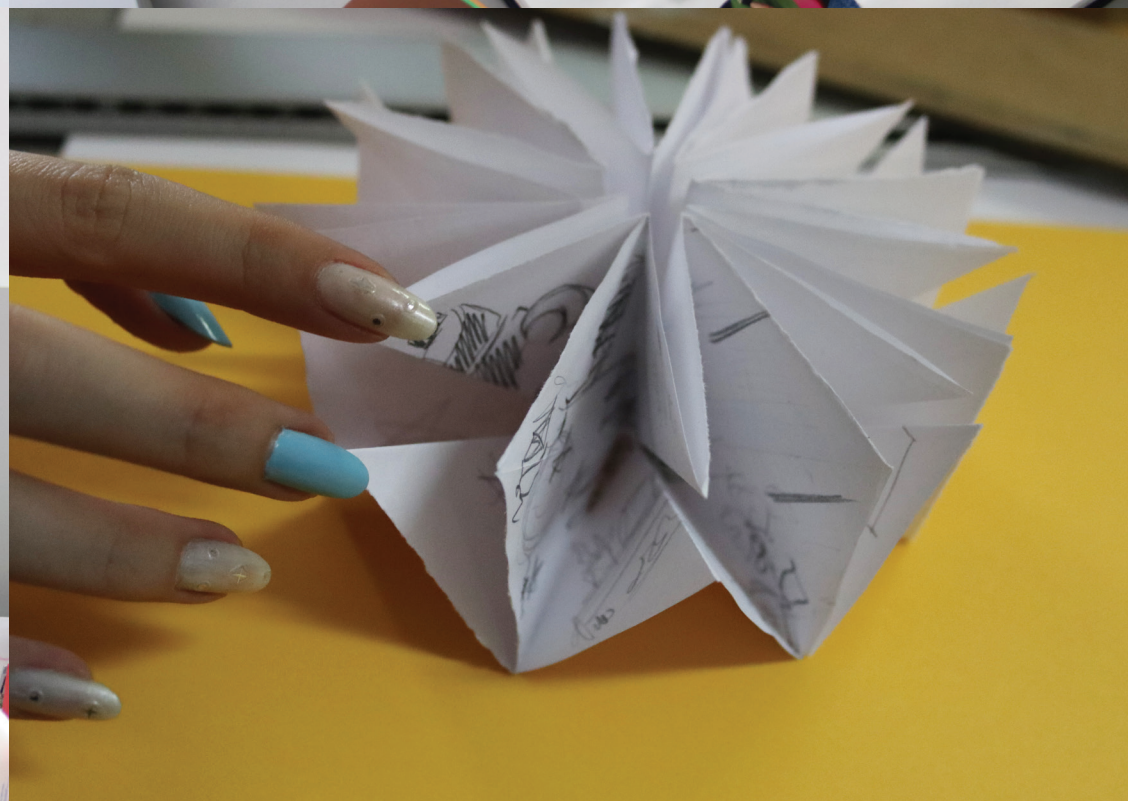
Andrei Nacu (b. 1984, Iași) is a visual artist based between London, UK, and Iași, Romania. His artistic practice delves into the intersection of personal memory and social history, often exploring the tensions between the intimate and the collective through documentary photography, family albums, and photographic archives. In his recent work, Nacu expands his practice to include video, installation, and performance, with a keen focus on the political dimensions of art, ethics, and the limitations of representation. His work critically engages with how personal narratives intertwine with larger historical and social contexts. Nacu studied photography at the University of Wales, Newport, UK, and the George Enescu National University of Arts, Iași, Romania. He previously served as Archivist & Photo Curator at the Royal Anthropological Institute in London and is currently pursuing a PhD in Arts & Humanities Research at the Royal College of Art. www.andreinacu.ro

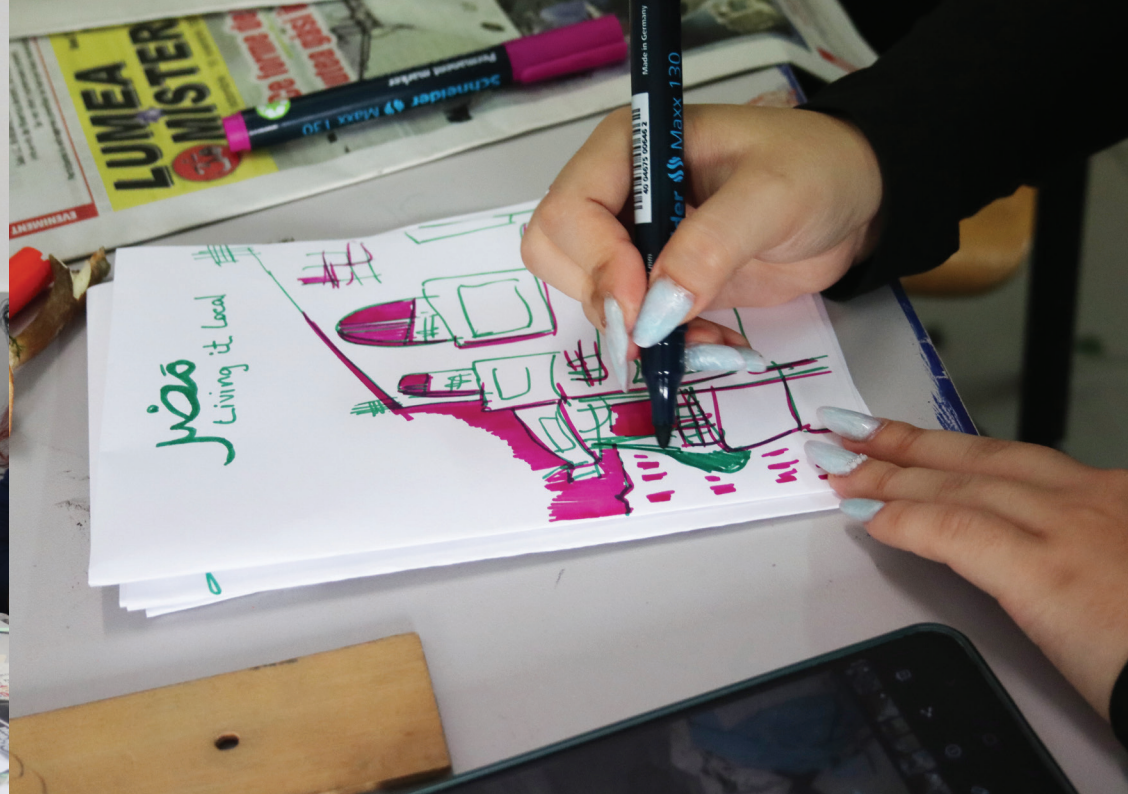
The workshop is open to all FAVD students, subject to the availability of places, with priority given to students from the Mural Art department. To declare your interest, please send an email to: arta.murala@gmail.com.

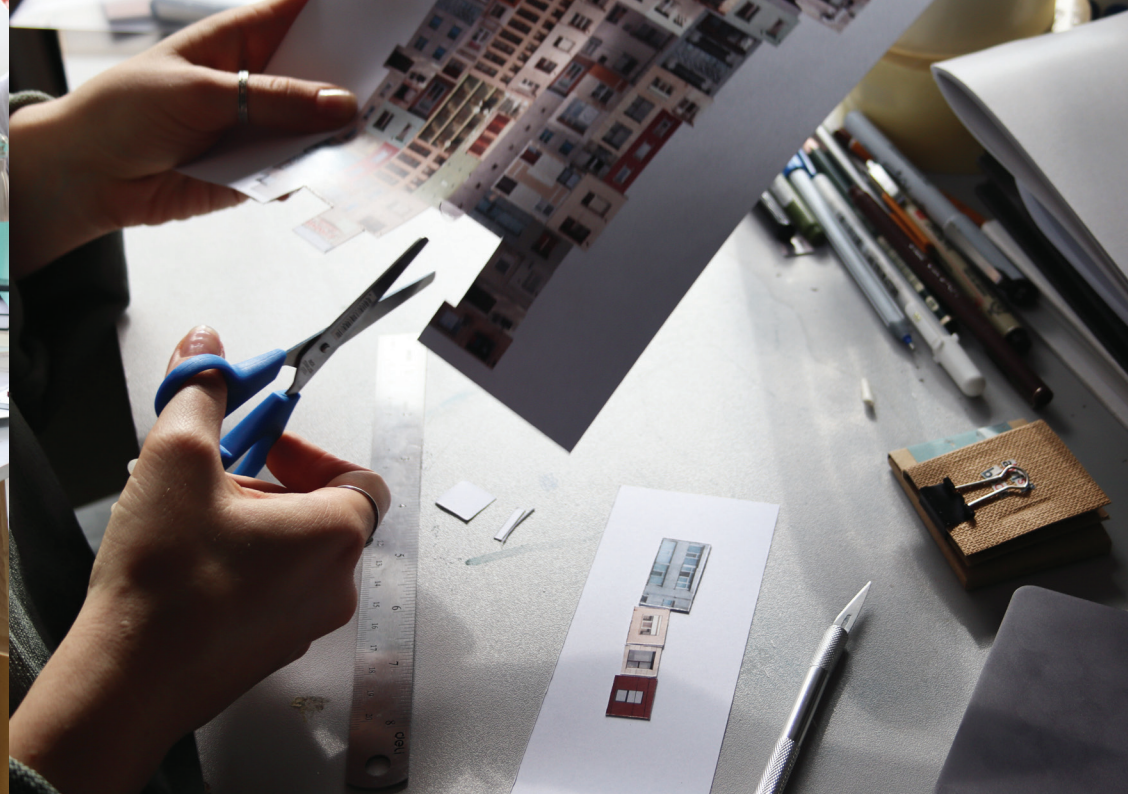
The project “Imperatives of Social Change” is managed by teaching lecturer Andrei Timofte, and is financed by ICMA - the Institute for Multidisciplinary Research in Art within UNAGE Iași.

Cartea de artist ca instrument pentru istoria potențială

Atelier de producție cu **Andrei Nacu**

23 - 24 octombrie 2025

Orele: 11.00–13.00

Corpul A (FAVD)

specializarea Artă Murală

Atelierul susținut de Andrei Nacu în cadrul proiectului „Imperative ale Schimbării Sociale” (ICMA) investighează cartea de artist ca spațiu critic pentru articularea memoriei și a istoriei. Inspirat de conceptul de „istorie potențială” formulat de Ariella Aïsha Azoulay, atelierul propune o reflecție asupra modului în care imaginile și arhivele pot fi reinterpretate și revendicate ca instrumente de cunoaștere și acțiune socială.

Într-un context în care istoria vizuală este fragmentată de fluxuri mediatice, algoritmi și narațiuni oficiale, atelierul explorează posibilitățile cărții de artist ca formă de reconfigurare a memoriei colective. Participanții vor lucra colaborativ cu materiale fotografice, documente personale și arhive publice, urmărind să regândească imaginea ca loc de întâlnire între memorie, afect și politică.

Procesul de lucru va pune accent pe adoptarea unei perspective critice asupra imaginii, concentrându-se pe editarea, designul și materialitatea cărții. Prin sesiuni de discuții și exerciții practice, atelierul încurajează o

formă de învățare prin experiment, în care conceptele se clarifică prin proces, nu doar prin rezultat. Cartea devine astfel un instrument de gândire și de negociere a istoriei, un spațiu intermediar între document și ficțiune, între arhivă și narațiune, între trecut și prezent. Atelierul funcționează atât ca un laborator de idei, cât și ca un cadru colectiv de explorare vizuală, în care limitările temporale și materiale sunt folosite ca puncte de pornire pentru inovație conceptuală.

Activitatea se desfășoară pe parcursul a două zile și se adresează studenților FAVD interesați de cercetarea vizuală, de relația dintre artă și arhivă și de potențialul imaginii de a genera noi forme de gândire critică și socială.

Andrei Nacu (n. 1984, Iași) este un artist vizual stabilit între Londra, Marea Britanie, și Iași, România. Practica sa artistică explorează intersecția dintre memoria personală și istoria socială, analizând adesea tensiunile dintre intimitate și colectiv prin fotografie documentară, albume de familie și arhive fotografice. În lucrările recente, Nacu își extinde practica incluzând video-ul, instalația și performance-ul, concentrându-se pe dimensiunile politice ale artei, pe etică și pe limitele reprezentării. Lucrările sale analizează critic modul în care narațiunile personale se împletesc cu contexte istorice și sociale mai largi. A studiat fotografia la University of Wales, Newport, Marea Britanie, și la Universitatea Națională de Arte „George Enescu” din Iași. Anterior a fost Archivist & Photo Curator la Royal Anthropological Institute din Londra, iar acum își desfășoară cercetarea doctorală la Royal College of Art. www.andreinacu.ro

Atelierul este deschis tuturor studenților FAVD în limita locurilor disponibile, cu prioritate pentru studenții specializării Artă Murală. Pentru declararea interesului vă rugăm să trimiteți un email la adresa: arta.murala@gmail.com.

Proiectul „Imperatives of Social Change/ Imperative ale schimbării sociale” este manageriat de către lector univ. dr. Andrei Timofte, fiind finanțat de către ICMA - Institutul de Cercetare Multidisciplinară în Artă din cadrul UNAGE Iași.

Production workshop/ Atelier de producție cu

Ștefan Rusu

Propositions for reclaiming - the street, the neighborhood, the city.

Reimagining public space through urban interventions./

Scenarii pentru revendicarea - străzii, cartierului, orașului.

Reimaginarea spațiului public prin intermediul intervențiilor urbane.

Part of/ Parte din:

Imperatives of Social Change/ Imperative ale Schimbării Sociale

Luni, 27.10.2025

Orele 09:00 - 15:30

Mărti, 28.10.2025

Orele 09:00 - 15:30

Faculty of Visual Arts and Design, UNAGE/ Facultatea de Arte Vizuale și Design, UNAGE
Building A (Str. Sărărie 189, 700451, Iași)/ Corpul A (Str. Sărărie 189, 700451, Iași)

Coordinators/ Coordonatori:

Andrei Timofte, Dan Acostioaei

The project "Imperatives of Social Change" is managed by teaching lecturer Andrei Timofte, and is co-financed with the support of ICMA - the Institute for Multidisciplinary Research in Art within UNAGE Iași. / Proiectul „Imperative of Social Change/ Imperative ale schimbării sociale” este manageriat de către lector univ. dr. Andrei Timofte, fiind realizat cu sprijinul ICMA - Institutul de Cercetare Multidisciplinară în Artă din cadrul UNAGE Iași.

Propositions for reclaiming - the street, the neighborhood, the city.

Reimagining public space through urban interventions.

Production workshop with Ștefan Rusu

October 27-28, 2025

Hours: 09.00-15.30

Building A (Faculty of Visual Arts and Design)

Mural Art Department

The production workshop conducted by Ștefan Rusu within the project “Imperatives of Social Change” (ICMA) proposes a critical and creative exploration of public space – the street, the neighborhood, the city – as terrains of confrontation between common use, power, and the collective imaginary.

According to Stavros Stavrides, public spaces are not passive and inert infrastructures, but common goods in constant negotiation. Drawing on Henri Lefebvre’s thesis on the “right to the city” and David Harvey’s analysis of neoliberal type of urbanism, participants will examine recent transformations in Iași as expressions of the tension between private interests, urban policies, and community needs.

During the workshop, the participants will map and interpret key points in the city’s fabric – marginal, abandoned, contested or potentially reactivated spaces.

These field observations will form the basis of visual proposals for possible urban interventions: installations, urban furniture or performative scenarios that question the way we live and relate to our city.

The workshop will take place over two days, in a collaborative format that combines critical research, direct observation and artistic production. Its goal is to stimulate responsible and participatory urban thinking, through the activation and resemantization of public space, which will transform the city from an administered space into a reclaimed space.

Ștefan RUSU (b. 1964 in Kâietu, Moldova) – artist, curator, and urban researcher working between Chisinau, Republic of Moldova and Bucharest, Romania, currently based in Apia, Samoa Islands/South Pacific. His artistic and curatorial agenda follows a transdisciplinary approach, dealing with curatorial strategies, film production, educational platforms and cultural activism, urban research and the protection of tangible and intangible heritage.

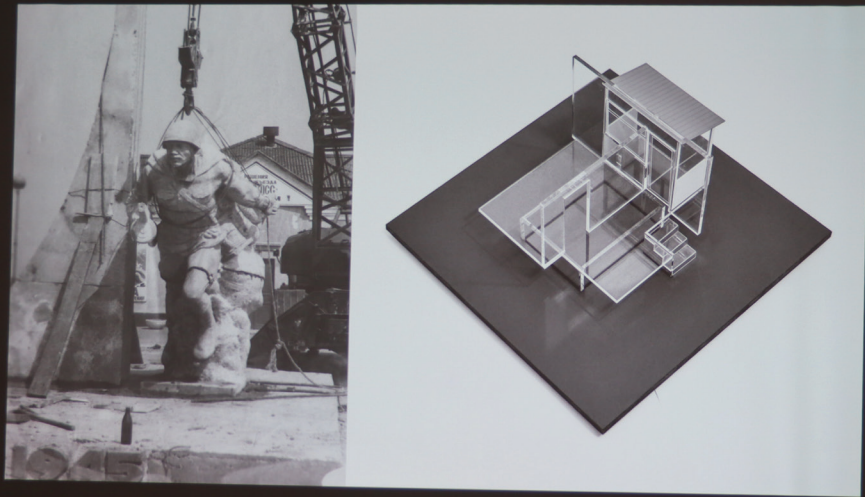
He studied at the I. E. Repin Institute for Painting, Sculpture and Architecture, Leningrad (1986-1990) and The Academy of Arts N. Grigorescu, Bucharest (1990-1995) where he moved soon after the fall of Ceausescu regime. Since 90s his practice is geared towards the social and political changes in East European societies after the fall of Berlin Wall and dissolution of Soviet Union. From 2000 onward, he is involved in the evolution of KSAK Center, Chisinau where he develops curatorial and research-based projects, and later in 2005-2006 he completed the Curatorial Training Program at De Appel, Amsterdam. Towards the end of 2012 he moved to Tajikistan, where he curated projects and public programs at Dushanbe Art Ground

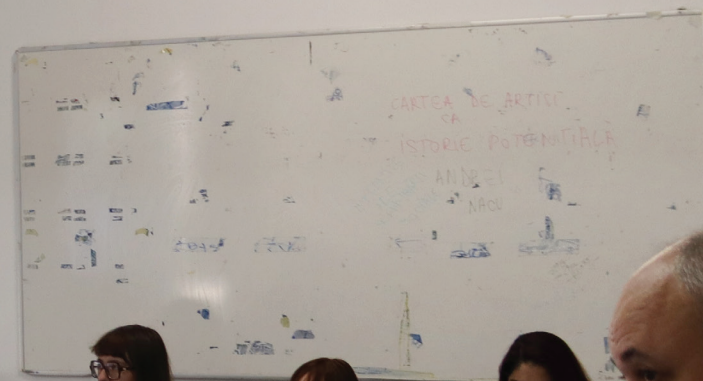
center. Later, after relocating to Kyrgyzstan in 2016 he initiated a research platform “Insular Modernities” – that explores urban context and architectural heritage, mapping the status of public spaces and the actors of urban activism in Central Asia and Eastern Europe. Ștefan is the editor of publications: *Spaces on the Run* (2015), *Reimagining the New Man* (2014), *Chisinau-Art, Research in the Public Sphere* (2011). In 2012 he directed *Reclaiming the City* documentary commissioned by 7th Berlin Biennial (*Forget Fear*). His most recent publication – *Architectural Guide – CHISINAU* was produced in collaboration with DOM publishers, Berlin in 2022 that documents the post-war period of the city’s urban modernization.

The workshop is open to all FAVD students, subject to the availability of places, with priority given to students from the Mural Art department. To declare your interest, please send an email to: arta.murala@gmail.com.

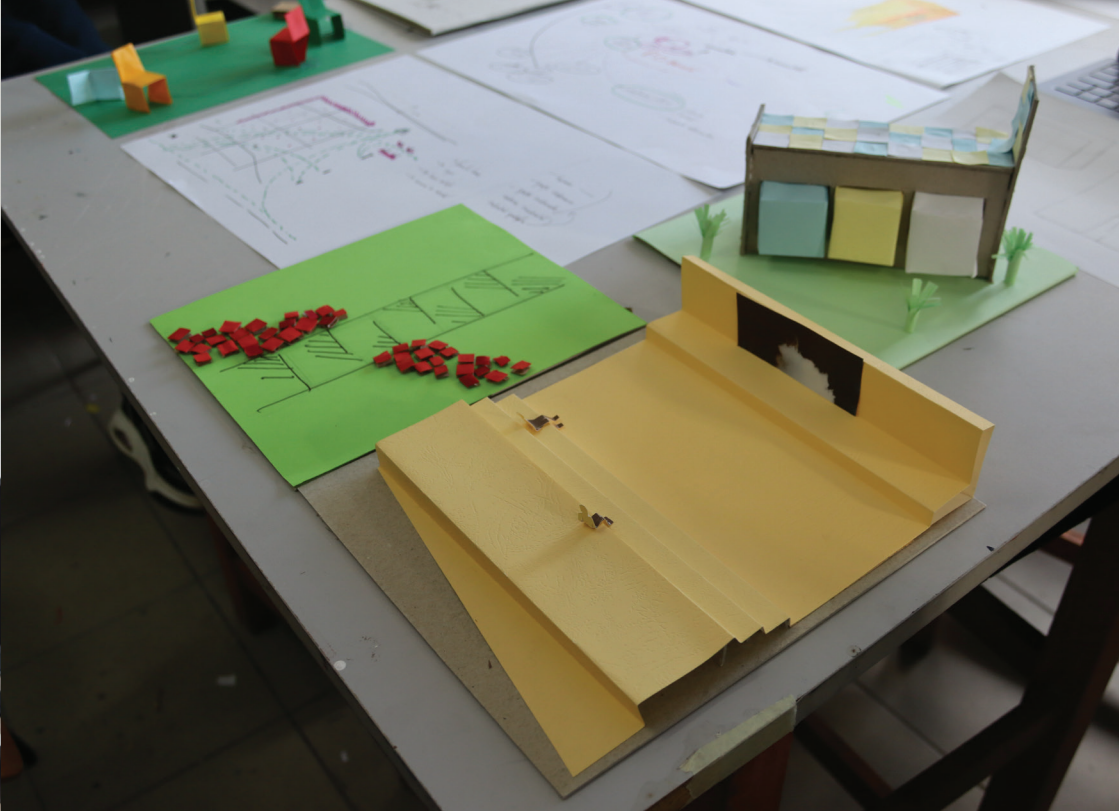
The project “Imperatives of Social Change” is managed by teaching lecturer Andrei Timofte, and is financed by ICMA – the Institute for Multidisciplinary Research in Art within UNAGE Iași.

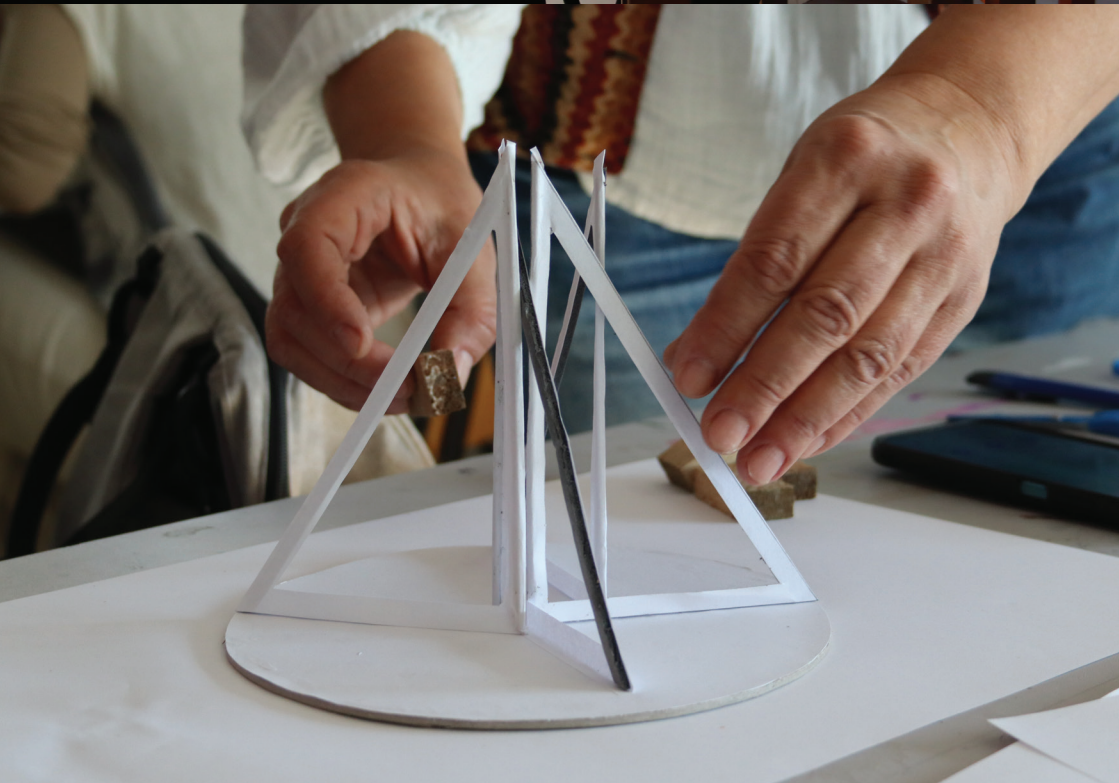

PENTRU
CAREA-
ARTIERULUI, ORĂȘULUI
RUSU

CARTEA DE ARTIST
CA
ISTORIE POTENȚIALA
ANDREI
NACU

Scenarii pentru revendicarea – străzii, cartierului, orașului.

Reimaginarea spațiului public prin
intermediul intervențiilor urbane.

Atelier de producție cu **Ștefan Rusu**

27-28 octombrie 2025

Orele: 09.00-15.30

Corpul A (FAVD)

specializarea Artă Murală

Atelierul de producție susținut de Ștefan Rusu în cadrul proiectului „Imperative ale Schimbării Sociale” (ICMA) propune o explorare critică și creativă a spațiului public – strada, cartierul, orașul – ca terenuri ale confruntării între uz comun, putere și imaginar colectiv.

Potrivit lui Stavros Stavrides, spațiile publice nu sunt infrastructuri pasive și inerte, ci bunuri comune aflate într-o permanentă negociere. Pornind de la teza formulată de Henri Lefebvre despre „dreptul la oraș” și de la analiza lui David Harvey a urbanismului de tip neoliberal, participanții vor examina transformările recente din Iași ca expresii ale tensiunii dintre interese private, politici urbane și nevoi comunitare.

Pe parcursul atelierului, participanții vor cartografia și interpreta puncte nevralgice din textura orașului – spații marginale, abandonate, contestate sau

cu potențial de reactivare. Aceste observații de teren vor constitui baza pentru propuneri vizuale de intervenții urbane: instalații, mobilier urban sau scenarii performative care pun sub semnul întrebării modul în care trăim și ne raportăm la orașul Iași.

Atelierul se desfășoară pe parcursul a două zile, într-un format colaborativ care combină cercetarea critică, observația directă și producția artistică. Scopul său este de a stimula o gândire urbană responsabilă și participativă, prin intermediul activării și resemantizării spațiului public, care să transforme orașul dintr-un spațiu administrat într-un spațiu revendicat.

Ștefan RUSU (b. 1964 în Kâietu, Moldova) – artist, curator și cercetător urban, care activează între Chișinău și București, actualmente stabilit în Apia, Insulele Samoa/Pacificul de Sud. Agenda sa artistică și curatorială urmează o traiectorie transdisciplinară, însumând strategii curatoriale, producție video, platforme educaționale și activism cultural, cercetare urbană și protejarea patrimoniului tangibil și intangibil. A studiat la Institutul de Pictură, Sculptură și Arhitectură I. Repin Leningrad (1986-1989) și la Academia de Arte N. Grigorescu (1990-1995) din București unde s-a transferat la scurt timp după căderea regimului Ceaușescu. Începând cu anii '90 este preocupat de schimbările sociale și politice din societățile est-europene de după căderea Zidului Berlinului și dizolvarea Uniunii Sovietice. Din anul 2000 înapoi, este implicat în evoluția Centrului KSAK din Chișinău, unde dezvoltă proiecte curatoriale și de cercetare, iar între 2005-2006 a urmat Programul Curatorial la De Appel din Amsterdam. Spre sfârșitul anului 2012 s-a mutat în Tadjikistan, unde a curat proiecte și programe publice la centrul Dushanbe Art

Ground. Ulterior, după mutarea în Kârgâzstan în 2016, a explorat pe larg contextul urban, patrimoniul arhitectural în cadrul proiectului "Modernități insulare" și a cartografiat statutul spațiilor publice și activismul urban în Asia Centrală și Europa de Est.

Ștefan este editorul mai multor publicații: Spaces on the Run (2015), Reimagining the New Man (2014), Chișinău-Art, Research in the Public Sphere (2011). În 2012, a regizat și produs documentarul „Reclaiming the City”, comisionat pentru Bienala de la Berlin (a 7-a ediție - Uită de frică). Cea mai recentă publicație Ghidul arhitectural – CHISINAU documentează perioada postbelică a modernizării orașului și a fost editată de el și produsă în colaborare cu DOM publishers, Berlin în 2022.

Atelierul este deschis tuturor studenților FAVD în limita locurilor disponibile, cu prioritate pentru studenții specializării Artă Murală. Pentru declararea interesului vă rugăm să trimiteți un email la adresa: arta.murala@gmail.com.

Proiectul „Imperatives of Social Change/ Imperative ale schimbării sociale” este manageriat de către lector univ. dr. Andrei Timofte, fiind finanțat de către ICMA - Institutul de Cercetare Multidisciplinară în Artă din cadrul UNAGE Iași.

Production workshop/ Atelier de producție cu

Dan Acostioaei

Religion and identity reconstruction in a post-socialist context.

Forms of performative engagement in the public space./

Religie și reconstrucție identitară în context postsocialist.

Forme de angajare performativă în spațiul public.

Part of/ Parte din:
**Imperatives of
Social Change/** Imperative ale
Schimbării Sociale

Mărti, 25.11.2025

Orele 10:00 - 14:00

Miercuri, 26.11.2025

Orele 10:00 - 14:00

Faculty of Visual Arts and Design, UNAGE/
Facultatea de Arte Vizuale și Design, UNAGE
Building A (Str. Sararie 189, 700451, Iași)/
Corpul A (Str. Sărărie 189, 700451, Iași)

Coordinators/ Coordonatori:
Andrei Timofte, Dan Acostioaei

The project "Imperatives of Social Change" is managed by teaching lecturer Andrei Timofte, and is financed with the support of ICMA - the Institute for Multidisciplinary Research in Art within UNAGE Iași/ Proiectul „Imperative of Social Change/ Imperative ale schimbării sociale” este manageriat de către lector univ. dr. Andrei Timofte, fiind realizat cu sprijinul ICMA - Institutul de Cercetare Multidisciplinară în Artă din cadrul UNAGE Iași.

Religion and identity reconstruction in a post-socialist context

Forms of performative engagement in the public space

Production workshop with **Dan Acostioaei**

November 25-26, 2025

Hours: 10.00-14.00

Building A (Faculty of Visual Arts and Design)
Mural Art Department

In the Eastern European context, religion has become a crucial factor in redefining national and collective identities, especially after the dissolution of the socialist state and the collapse of major political narratives. This revival is not merely spiritual, but deeply politicized, being used to validate power structures and to shape hegemonic discourses. In Romania, Orthodox iconography—reactivated and amplified in the public space through monuments and national symbols—becomes an instrument for reconstituting a post-traumatic collective identity that redefines itself through a renewed relationship with the past.

The workshop led by Dan Acostioaei within the project 'Imperatives of Social Change' (ICMA) aims to interrogate, through performative means, the forceful return of religious pietism accompanied by bigotry and intolerance, in order to expose the contradictions and rigid

dogmas embedded within society. The activity unfolds over two days and is addressed to FAVD students interested in performativity, in the relationship between the body and public space, and in the social engagement of art in connection with the reconfiguration of public interest.

Dan ACOSTIOAEI (born 1974) lives and works in Iași, Romania. He is a visual artist and he holds a teaching position at University of Arts "George Enescu" in Iași. Alongside a group of artists and philosophers from Iași and fellow visual artist Matei Bejenaru, Acostioaei is a founding member of Vector Association. Since 2001 this artist run institution promoted and supported the local emerging contemporary art scene and organised the Periferic Biennial in Iași, Romania. Acostioaei's works focus on the identity models of the Romanian society in transition and on the ideological boundaries between the economic sphere and the conditions of artistic production within former Eastern Bloc. His projects were exhibited in *One Sixth of the Earth – Ecologies of Image*, MUSAC, Leon, Spain (2012), *Transitland: videoart in Central and Eastern Europe 1989-2009*, Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofia, Madrid, Spain (2010), *Illuminations*, Level 2 Gallery, Tate Modern, London, U.K. (2007).

The workshop is open to all FAVD students within the limit of available places, with priority given to students of the Mural Art specialization. To express your interest, please send an email to: arta.murala@gmail.com. The project "Imperatives of Social Change" is managed by teaching lecturer Andrei Timofte, and is financed by ICMA - the Institute for Multidisciplinary Research in Art within UNAGE Iași.

Una dintre temele recurente ale cercetării mele este relația dintre religie și reconstrucția identitară în postcomunism.

În contextul românesc, religia a devenit un factor esențial în redefinirea identităților naționale și colective, mai ales după disoluția statului socialist și colapsul marilor narațiuni politice. Această recuperare nu este una pur spirituală, ci profund politizată, fiind folosită pentru a valida structuri de putere și a modela discursuri hegemonice.

Iconografia ortodoxă, reactivată și amplificată în spațiul public prin monumente și simboluri naționale, devine un instrument de reconsolidare a unei identități colective post-traumatice, care se redefineste prin raportare la trecut.

Odată cu revenirea în forță a pietismului religios secondat de bigotism și intoleranță, arta contemporană a dezvoltat strategii subversive pentru a critica și a expune contradicțiile și dogmele rigide ale societății.

Max Ernst, „Fecioara pălmuind copilul Isus în fața a trei martori”,
Andre Breton, Paul Eluard și pictorul”, ulei pe pânză, 1926

Wim Delvoye, „Sint Stepahanus I”, „Sint Stepahanus II” (din seria „Goals”),
fereastră din vitraliu, metal, email, 1990

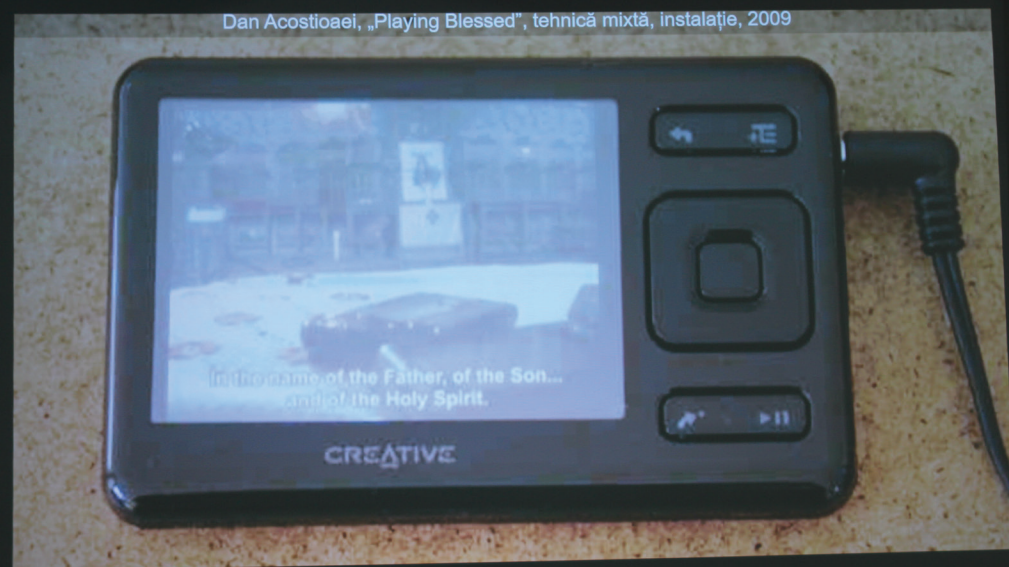
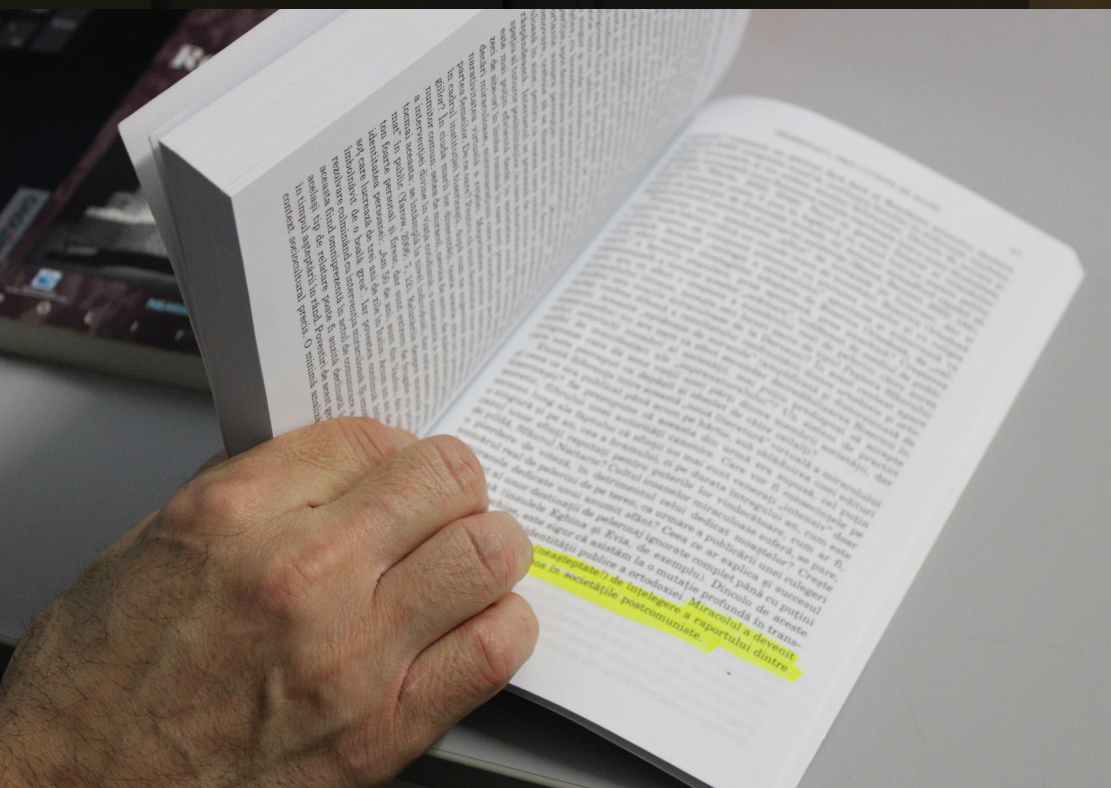
Dan Acostioaei, „Logos”, instalație, cutii luminoase, vedere din expoziția „În vremuri de speranță și neliniște”,
Galeria de Artă Modernă, Muzeul Național de Artă al României, București, 2011.

Dan Acostioaei, „Crossroad” (Răscruce), instalație video, 3 canale (DVD video), 2005

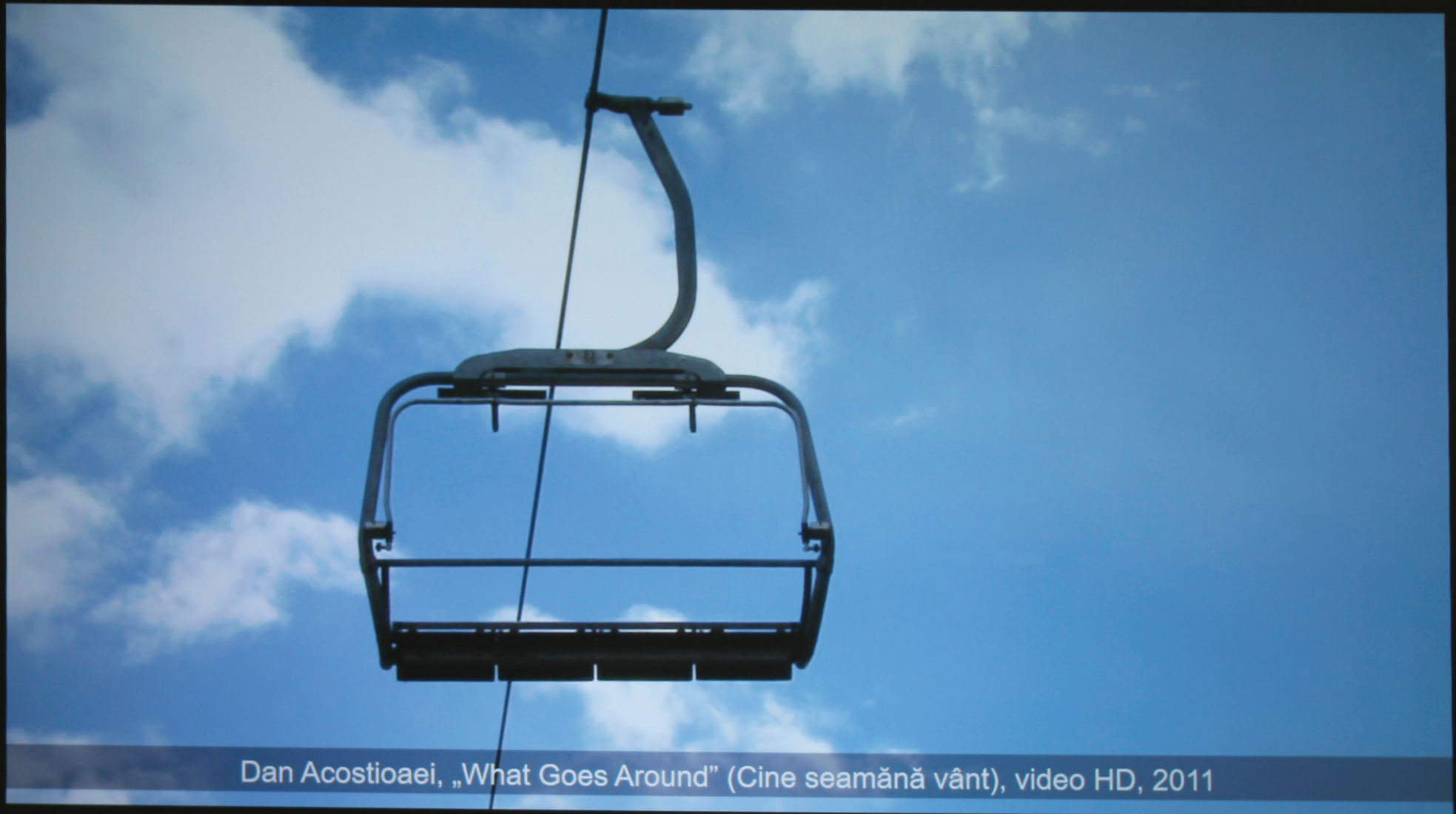
Dan Acostioaei. „Sfintire”. performance. tranzit.ro. Iasi. 2015

Dan Acostioaei, „Playing Blessed”, tehnică mixtă, instalație, 2009

Dan Acostioaei, „Blowing In The Wind” (În bătaia vântului), video HD, 2015

Dan Acostioaei, „What Goes Around” (Cine seamă vânt), video HD, 2011

Religie și reconstrucție identitară în context postsocialist

Forme de angajare performativă în spațiul public

Atelier de producție cu **Dan Acostioaei**

25 - 26 noiembrie 2025

Orele: 10.00–14.00

Corpul A (FAVD) – specializarea Artă Murală

În contextul est-european, religia a devenit un factor esențial în redefinirea identităților naționale și colective, mai ales după disoluția statului socialist și colapsul marilor narațiuni politice. Această recuperare nu este una pur spirituală, ci profund politizată, fiind folosită pentru a valida structuri de putere și a modela discursuri hegemonice. În România, iconografia ortodoxă, reactivată și amplificată în spațiul public prin monumente și simboluri naționale, devine un instrument de reconsolidare a unei identități colective post-traumatice, care se redefinesște prin raportare la trecut.

Atelierul susținut de Dan Acostioaei în cadrul proiectului „Imperative ale Schimbării Sociale” (ICMA) își propune să interogheze prin mijloace performative revenirea în forță a pietismului religios secondat de bigotism și intoleranță în scopul de a expune contradicțiile și dogmele rigide ale societății. Activitatea se desfășoară pe parcursul a două zile și se adresează

studenților FAVD interesați de performativitate, de relația dintre corp și spațiul public și de angajarea socială a artei în relație cu reconfigurarea interesului public.

Dan ACOSTIOAEI (n. 1974) trăiește și lucrează în Iași, România. Este artist vizual și cadru didactic la Universitatea de Arte „George Enescu” din Iași. Împreună cu un grup de artiști și filosofi din Iași, alături de artistul vizual Matei Bejenaru, Acostioaei se numără printre membrii fondatori ai Asociației Vector. Din 2001, această instituție a susținut și promovat scena de artă contemporană locală și a organizat Bienala Periferic din Iași, România. Lucrările sale se concentrează asupra modelelor identitare ale tranziției societății românești și asupra granițelor ideologice dintre sfera economică și condițiile producției artistice în Estul Europei. Proiectele sale au fost expuse în expoziții precum *One Sixth of the Earth – Ecologies of Image*, MUSAC, Leon, Spania (2012), *Transitland: videoart in Central and Eastern Europe 1989-2009*, Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofia, Madrid, Spania (2010), *Illuminations*, Level 2 Gallery, Tate Modern, Londra, Marea Britanie (2007).

Atelierul este deschis tuturor studenților FAVD în limita locurilor disponibile, cu prioritate pentru studenții specializării Artă Murală. Pentru declararea interesului vă rugăm să trimiteți un email la adresa: arta.murala@gmail.com.

Proiectul „Imperatives of Social Change/ Imperative ale schimbării sociale” este manageriat de către lector univ. dr. Andrei Timofte, fiind finanțat de către ICMA - Institutul de Cercetare Multidisciplinară în Artă din cadrul UNAGE Iași.

Group exhibition:

Imperatives of Social Change/ Imperative ale Schimbării Sociale

Dan Acostioaei, Andrei Nacu, Ștefan Rusu, Andrei Timofte

Opening:

Tuesday, December 9, 2025

Hours 18:00 - 20:00

Visit schedule:

December 9 – 14, 2025

Faculty of Visual Arts
and Design, UNAGE
Aparte gallery

(189 Sararie Street, 700451, Iasi)

Curators:

Andrei Timofte

Dan Acostioaei

credit image: Ștefan Rusu, guided tour with Dan Acostioaei, 2021

The project "Imperatives of Social Change" is managed by teaching lecturer Andrei Timofte, and is financed with the support of ICMA - the Institute for Multidisciplinary Research in Art within UNAGE Iași.

icma.artelasi.ro | artamurala.artelasi.ro | www.artelasi.ro

Group exhibition: Imperatives of social change

Dan Acostioaei, Andrei Nacu, Ștefan Rusu, Andrei Timofte

The exhibition "Imperatives of Social Change" brings to the forefront the capacity of art to produce dialogue, cohesion and social change in a historical period tense with crises and humanitarian imbalances. The curatorial approach crossed didactic, research and creative activities focused on the need to strengthen critical and analytical thinking, the recovery of urban space, collaborative practices and the humanistic capacity for social transformation through art towards imagining a future of solidarity.

On the occasion of their social collaboration, artists **Dan Acostioaei, Andrei Nacu, Ștefan Rusu and Andrei Timofte** chart the critical potential of art to provoke social change, to recover common histories, to consider politics of discourse and image production, to support the democratization of public space and to (re)consolidate academic freedom as an imperative of institutional critique. How does social change manifest itself in artistic and research practices of the commons?

The ceramic facades reproduced by **Dan Acostioaei**, both as results of artistic research process, and as a manifestation of the need to consolidate a horizontal pedagogy, represent pretexts of the artist's social need for the redistribution and co-production of knowledge. If technical and conceptual processes are

affirmed and understood in a collective framework, even when they are in a continuous relationship of symbolic and financial valorization specific to the circulation of works of art, artistic extraction and commodification become imminent, taking place in relation to the institutionalization of knowledge.

The archival prints “N 44° 55' 2.23" E 25° 27' 22.456" made by Andrei Nacu in 2018 bring into question the mediated nature of historical memory, as well as the current position of the viewer in relation to the decisive moment of the Romanian Revolution of 1989. The artist extracts, edits and sculpturally transforms the only ten-second recording that attests to the moment of the execution of Nicolae and Elena Ceaușescu, on December 25, 1989, based on film material taken from the Romanian Television Archive, part of the “Romanian Revolution Live Collection”. By translating the video fragment in three dimensions, Nacu explores the ways in which the memory of the events of 1989 continues to be perceived and reconfigured in the present. In the performative and poetic totality presented in the silent video “**Except in the context of time...**” (2017), Andrei deliberately accelerates the flow of water, capitalizing on the territorial configuration of the Prut River that forms a 3 km loop near the Sculeni customs point, on the border between Romania and the Republic of Moldova. The seemingly inefficient gesture of the artist attempting to dominate the river’s natural flow, performed using a rudimentary technological instrument (a bucket), calls into question the efficiency of the accelerationist temptation. The

action, programmatically monitored by a drone, enters into a dialogue with nature’s capacity for resilience. The historicization of the Western position of man placed outside of nature is reaffirmed through auctorial ethics. Precisely for this reason, the performance’s poetics are anchored in a decolonial critique that compels a sensitive reconsideration of how we understand life and our relationship with the living world.

The documentary film “**The Dark Side of the Dream**” (Almaty, 2023) presented by Stefan Rusu and produced within the research project “Insular Modernities” explores the urban changes that took place in Almaty (Kazakhstan) before and after the 1990s and focuses on the preservation of emblematic buildings of Soviet modernism designed by renowned modernist architects such as Nikolai Ripinski, Alexandr Korjempo, Albina Petrova, Vladimir Ișcenko and others. The documentary video essay is part of the larger research project “Insular Modernities” which includes a series of film analyses of modernist architecture in Central Asia (Bishkek, Almaty, Tashkent and Dushanbe).

The site-specific interventions developed by Stefan Rusu in Eastern Europe, Asia and the Caucasus Region, such as “**The Floating Balcony. The Political Sphere is Not Elsewhere, but Here, in Our Kitchens and on Our Balconies.**” (part of “Performing the Common”, Stockholm, 2012) and “**Apartamentul Deschis/ Flat Space**” (produced by the Oberliht Association, Chișinău, 2009 and expanded

in 2016), the initial models of which are presented in the gallery, constitute landmarks of functional social and cultural platforms that repeatedly activate civic positioning's, while also becoming cultural devices for the political reimagining of the public sphere. His temporary or permanent interventions such as "Apartamentul Deschis" implemented through the logistical support, work and unwavering cultural dedication of the Oberliht Association led by curator Vladimir US, contribute to the activation, thinking and reconstruction of space and the city as a common good.

The ceramic mural presented by **Andrei Timofte** brings in counterpoint the devaluation of socialist architecture and decorations, superimposing the development of a critical pedagogy, which is ideologically inserted into the present with the need to imagine and reconfigure a solidary future.

In relation to the harmful radicalization of "mainstream" discourses accentuated by the proliferation of fake news and the normalization of the condition of "passivity against violence", the artists' projects reconsider the critical tendencies of transformation of the public sphere and propose configurations of solidarity or improvement that can be articulated in contradiction with current austerity policies.

Expoziție de grup: Imperative ale Schimbării Sociale

Dan Acostioaei, Andrei Nacu, Ștefan Rusu, Andrei Timofte

Expoziția „**Imperative ale Schimbării Sociale**” aduce în prim plan capacitatea artei de a produce dialog, coeziune și schimbare socială într-o perioadă istorică tensionată de crize și dezechilibre umanitare. Demersul artistic a traversat activități didactice, de cercetare și creație concentrate pe necesitatea consolidării gândirii critice și analitice, a recuperării spațiului urban, a practicilor colaborative și a capacității umaniste de transformare socială prin artă către imaginarea unui viitor solidar. Cu ocazia colaborării noastre sociale, artiștii **Dan Acostioaei, Andrei Nacu, Ștefan Rusu și Andrei Timofte** au diagramat potențialul critic al artei de a provoca schimbare socială, de a recupera istorii comune, de a considera politici ale producției de discurs și imagine, de a susține democratizarea spațiului public și de a și de a (re)consolida libertatea academică ca un imperativ al criticii instituționale. Cum se manifestă schimbarea socială în practicile artistice și de cercetare a comunului?

Fațadele ceramice reproduse de către **Dan Acostioaei** atât ca rezultate ale procesului de cercetare artistică cât și ca manifestare a necesității sale de consolidare a unei pedagogii orizontale, reprezintă pretexte ale necesității sociale ale artistului de redistribuție și coproducție a cunoașterii. Dacă mijloacele

tehnice și conceptuale sunt afirmate și înțelese într-un cadru colectiv, chiar și atunci când se află într-un raport continuu de valorizare simbolică și financiară – specific circulației operelor de artă; extracția și comodificarea artistică devin iminente, desfășurându-se în raport cu instituționalizarea cunoașterii.

Printurile-archivă „**N 44° 55' 2.23" E 25° 27' 22.456"**” realizate de către **Andrei Nacu** în 2018 aduc în discuție caracterul mediat al memoriei istorice, cât și poziția actuală a privitorului în raport cu momentul decisiv al Revoluției Române din 1989. Artistul extrage, editează și transformă sculptural singura înregistrare de zece secunde ce atestă momentul execuției soților Nicolae și a Elenei Ceaușescu, din 25 decembrie 1989 pe baza unui material filmic preluat din Arhiva Televiziunii Române, parte din „Colecția Revoluția Română în direct”. Prin transpunerea tridimensională a fragmentului video, Nacu explorează modurile în care memoria evenimentelor din 1989 continuă să fie percepută și reconfigurată în prezent. În totalitatea performativă și poetică prezentată în cadrul video-ului mut „**Except in the context of time...**” (2017), Andrei Nacu accelerează în mod voit cursul apei, valorificând configurația teritorială a Râului Prut – ce formează o buclă de 3 km în apropierea punctului vamal Sculeni, la granița dintre România și Republica Moldova. Gestul în aparență inefficient al artistului de a domina cursul natural al râului, performând cu ajutorul unui instrument tehnologic rudimentar (o găleată), pune la îndoială eficiența tentației acceleraționiste. Acțiunea, urmărită în mod programatic de către o

dronă, intră într-un dialog cu capacitatea de reziliență a naturii. Istorizarea poziției occidentale a omului aflat în exteriorul naturii este reafirmată prin etica auctorială. Tocmai de aceea, poetica performance-ului este ancorată într-o critică decolonială, ce trimite la reconsiderarea sensibilă a modului în care înțelegem viața și a relației noastre cu lumea vie.

Filmul documentar „**Partea întunecată a visului**” (Almaty, 2023) prezentat de către **Ștefan Rusu** și produs în cadrul proiectului de cercetare „Insular Modernities” explorează schimbările urbane care au avut loc în Almaty (Kazakhstan) înainte și după anii '90 și se concentrează pe conservarea clădirilor emblematice ale modernismului sovietic proiectate de arhitecți moderniști de renume precum Nikolai Ripinski, Alexandr Korjempo, Albina Petrova, Vladimir Ișcenko și alții. Eseul video documentar face parte din proiectului de cercetare mai amplu „Insular Modernities” ce cuprinde o serie de analize filmice ale arhitecturii moderniste din Asia Centrală (Bishkek, Almaty, Tashkent și Dushanbe).

Intervențiile site-specifice dezvoltate de către Ștefan Rusu în Europa de Est, Asia și Regiunea Caucazului, precum „**Balconul flotant. Sfera politică nu este altundeva, ci aici, în bucătăriile noastre și pe balcoanele noastre.**” (parte din „Performing the Common”, Stockholm, 2012) și „**Apartamentul Deschis/ Flat Space**” (produs de către asociația Oberliht, Chișinău, 2009 și extins în 2016), ale căror machete sunt prezentate în galerie, constituie repere ale unor platforme sociale și culturale funcționale, ce activează în mod repetat

poziționări civice, devenind totodată și dispozitive culturale de reimaginare politică a sferei publice. Intervențiile sale temporare sau permanente precum „Apartamentul Deschis” implementat prin suportul logistic, munca și dedicația culturală de neclintit a asociației Oberliht condusă de către curatorul Vladimir US, contribuie la activarea, gândirea și reconstrucția spațiului și a orașului ca bun comun.

Relieful ceramic prezentat de către **Andrei Timofte** aduce în tandem devalorizarea arhitecturii și a decorațiilor socialiste, suprapunând dezvoltarea unei pedagogii critice inserate ideologic prezentului cu necesitatea de imaginare și reconfigurare a unui viitor solidar.

În raport cu radicalizarea nefastă a discursurilor „mainsteam” accentuate de proliferarea fake-news-ului și normalizarea condiției de „pasivitate împotriva violenței”, proiectele artiștilor reconsideră tendințele critice de transformare a sferei publice și propun configurații solidare sau de ameliorare ce pot fi articulate în contradicție cu politicile austere actuale.

Expoziție de grup:

Imperatives of Social Change/ Imperative ale Schimbării Sociale

Dan Acostioaei, Andrei Nacu, Ștefan Rusu, Andrei Timofte

Deschiderea:

marți, 9 decembrie 2025

Orele 18:00 - 20:00

Interval galerie:

09 – 14 decembrie 2025

**Facultatea de Arte Vizuale
și Design, UNAGE
Galeria Aparte**

(Str. Sărărie 189, 700451, Iași)

Curatori:

Andrei Timofte

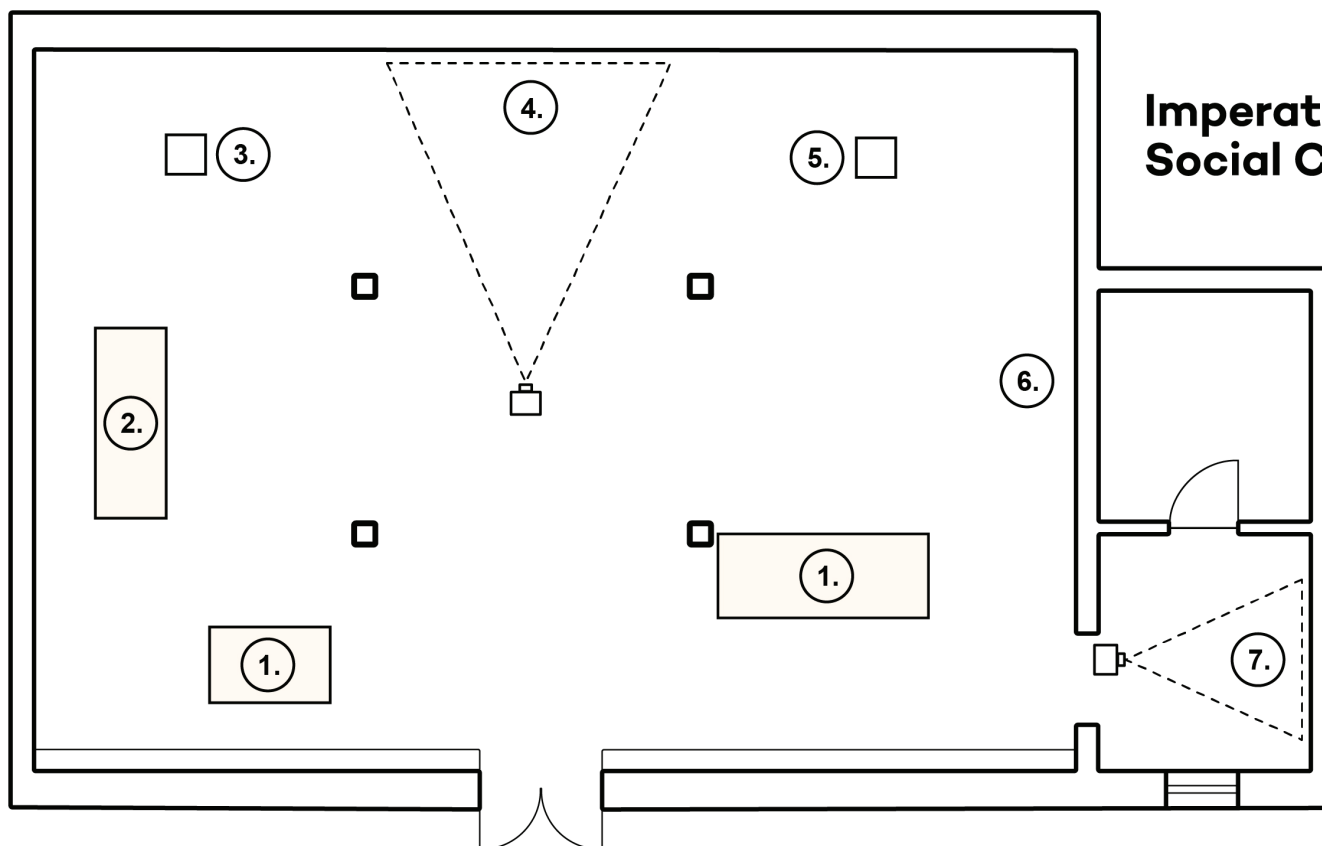
Dan Acostioaei

credit imagine: Ștefan Rusu, tur ghidat cu Dan Acostioaei, 2021

Proiectul „Imperatives of Social Change/ Imperative ale schimbării sociale” este manageriat de către lector univ. dr. Andrei Timofte, fiind realizat cu sprijinul ICMA - Institutul de Cercetare Multidisciplinară în Artă din cadrul UNAGE Iași.

icma.artelasi.ro | artamurala.artelasi.ro | www.artelasi.ro

Imperatives of Social Change/ Imperative ale Schimbării Sociale

**Dan Acostioaei,
Andrei Nacu,
Ștefan Rusu,
Andrei Timofte**

9-14 decembrie 2025
galeria Aparte

curatori:
Dan Acostioaei,
Andrei Timofte

1. Dan Acostioaei, relief mural, semiportelan, biscuit, glazură, 120 x 200 cm, ardere de biscuit 1100 °C, 2025

2. Andrei Timofte, „Principiul ciclic al modularității: arheologia viitorului”, semi-portelan turnat, ardere de biscuit 1100 °C, 2025

3. Ștefan Rusu, „Apartamentul Deschis/ Flat Space”, machetă, carton, Chișinău, 2009

4. Ștefan Rusu, „Partea întunecată a visului”, 52', HD, proiecție video, sunet, color, 2023

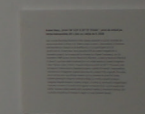
5. Ștefan Rusu, „Balconul flotant. Sfera politică nu este altundeva, ci aici, în bucătăriile noastre și pe balcoanele noastre.” machetă, carton, Stockholm, 2012

6. Andrei Nacu, „N 44° 55' 2.23" E 25° 27' 22.456' ”, print de arhivă pe hârtie Hahnemühle, 80 x 166 cm, ediție de 5, 2018

7. Andrei Nacu, „Except in the context of time...”, video digital, 4 min., color, proiecție video, 2017

Andrei Nacu, „N 44° 55' 2.23”
E 25° 27' 22.456' ”, view from
the exhibition “Imperatives
of Social Change”, Aparte
gallery, FAVD, 2025 / Vedere
din expoziția „Imperative ale
Schimbării Sociale”, galeria
Aparte, FAVD, 2025

Ștefan Rusu, "Apartamentul Deschis/ Flat Space", Aparte gallery, FAVD, 2025

Dan Acostioaei, mural relief, Aparte gallery, FAVD, 2025

Ștefan Rusu, "The dark side of the dream", Aparte gallery, FAVD, 2025

Dan Acostioaei, mural relief,
Aparte gallery, FAVD, 2025

Ștefan Rusu,
"Apartamentul Deschis/
Flat Space", Aparte
gallery, FAVD, 2025

Ștefan Rusu,
"Floating Balcony.
The political sphere
is not somewhere
else, it is here in our
kitchens and on our
balconies.", Aparte
gallery, FAVD, 2025

Andrei Timofte, "The Cyclic Principle of
Modularity: Archaeology of the Future",
Aparte gallery, FAVD, 2025

Ștefan Rusu, "The dark side of the dream", view from the
exhibition "Imperatives of Social Change", Aparte gallery, FAVD,
2025 / Vedere din expoziția „Imperative ale Schimbării Sociale”,
galeria Aparte, FAVD, 2025

Dan Acostioaei, mural relief,
Aparte gallery, FAVD, 2025

Andrei Timofte, "The Cyclic Principle of Modularity: Archaeology
of the Future", Aparte gallery, FAVD, 2025

Andrei Nacu, „Except in the context of time...”, video
projection, Aparte gallery, FAVD, 2025

Dan

Acostioaei

Dan Acostioaei, mural reliefs, semi-porcelain, biscuit, glaze, biscuit firing 1100 °C, 2025

The ceramic facades recovered by Dan Acostioaei function as critical instruments, cut from an urban landscape marked by affective economies and ideological infrastructures. Taken over, reproduced and recontextualized, they become material evidence of how architecture — once a vehicle of modernization — is today an involuntary archive of post-socialist failures and aspirations. Through this translation from public to artistic space, Acostioaei activates a non-hierarchical pedagogy: knowledge is not transmitted, but negotiated, circulating between research, collaboration and debate. The work thus exposes the ambivalent logic of cultural institutionalization: any gesture of collection, reproduction or study of form inevitably involves a symbolic and economic conversion. In this process, the object does not become a relic, but an agent: a witness to socio-political transformations, revealing the mechanisms through which the common heritage is captured, redistributed and loaded with new valences within the system of contemporary art.

Dan Acostioaei, reliefuri murale, semiportelan, biscuit, glazură, ardere de biscuit 1100 °C, 2025

Fațadele ceramice recuperate de Dan Acostioaei funcționează ca instrumente critice, decupate dintr-un peisaj urban marcat de economii afective și infrastructuri ideologice. Preluat, reprodus și recontextualizat, ele devin probe materiale ale modului în care arhitectura — odinioară vehicul al modernizării — este astăzi arhivă involuntară a eșecurilor și aspirațiilor post-socialiste. Prin această translare din spațiul public în cel artistic, Acostioaei activează o pedagogie neierarhică: cunoașterea nu este transmisă, ci negociată, circulând între cercetare, colaborare și dezbateri. Lucrarea expune astfel logica ambivalentă a instituționalizării culturale: orice gest de colectare, reproducere sau studiu al formei implică inevitabil o conversie simbolică și economică. În acest proces, obiectul nu devine relicvă, ci agent: un martor al transformărilor socio-politice, revelând mecanismele prin care patrimoniul comun este capturat, redistribuit și încărcat cu noi valențe în interiorul sistemului artei contemporane.

Dan ACOSTIOAEI (born 1974) lives and works in Iași, Romania. He is a visual artist and he holds a teaching position at University of Arts "George Enescu" in Iași. Alongside a group of artists and philosophers from Iași and fellow visual artist Matei Bejenaru, Acostioaei is a founding member of Vector Association. Since 2001 this artist run institution promoted and supported the local emerging contemporary art scene and organised the *Periferic Biennial* in Iași, Romania. Acostioaei's works focus on the identity models of the Romanian society in transition and on the ideological boundaries between the economic sphere and the conditions of artistic production within former Eastern Bloc. His projects were exhibited in *One Sixth of the Earth – Ecologies of Image*, MUSAC, Leon, Spain (2012), *Transitland: videoart in Central and Eastern Europe 1989-2009*, Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofia, Madrid, Spain (2010), *Illuminations*, Level 2 Gallery, Tate Gallery, Tate Modern, London, U.K. (2007).

Dan ACOSTIOAEI (n. 1974) trăiește și lucrează în Iași, România. Este artist vizual și cadru didactic la Universitatea de Arte „George Enescu” din Iași. Împreună cu un grup de artiști și filosofi din Iași, alături de artistul vizual Matei Bejenaru, Acostioaei se numără printre membrii fondatori ai Asociației Vector. Din 2001, această instituție a susținut și promovat scena de artă contemporană locală și a organizat *Bienala Periferic* din Iași, România. Lucrările sale se concentrează asupra modelelor identitare ale tranziției societății românești și asupra granițelor ideologice dintre sfera economică și condițiile producției artistice în Estul Europei. Proiectele sale au fost expuse în expoziții precum *One Sixth of the Earth – Ecologies of Image*, MUSAC, Leon, Spania (2012), *Transitland: videoart in Central and Eastern Europe 1989-2009*, Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofia, Madrid, Spania (2010), *Illuminations*, Level 2 Gallery, Tate Modern, Londra, Marea Britanie (2007).

**Andrei
Nacu**

*I reflect: ,It's very strange to be going through this change
With no idea of what it's all been about
Except in the context of time...'*

digital video, 4 min. | 2017

The Prut River forms a 3 km loop near the Sculeni customs, at the border between Romania and the Republic of Moldova, which is also the edge of the European Union. At the base of the loop, the distance between the two banks is approximately 160 metres. Using this shortcut created by the river's geographical shape, I perform a futile yet intimate act: carrying water in a bucket from upstream to downstream, as if to accelerate the river's course and bypass its natural rhythm. A drone follows the action, mapping the gesture within a landscape charged with geopolitics, history, and ecological entanglement.

Water connects human beings to the world more than any other element. It is not merely a resource but a relational medium that flows through bodies, species, and materialities. I explore the cultural and philosophical implications of this fact through an interconnected approach that understands our bodies as fundamentally part of the natural world, not separate from or above it. Composed mostly of water, our bodies participate in its circulation, both physical and affective, shaping our sense of belonging, vulnerability, and interdependence. To carry water is to acknowledge its trans-corporeal and transnational presence, to recognize that borders and boundaries, like the limits of the human subject, are provisional and permeable.

The container, in this case a bucket, represents one of the earliest human technologies and embodies the paradox of progress. Western civilisation has constructed itself in opposition to nature, valorizing extraction, exploitation, acceleration, efficiency, and control, often severing us from the ecologies that sustain us. My gesture reanimates this archaic tool, not to increase productivity, but to reveal its futility when detached from relational understanding, to reflect on the limits of mastery and the illusory separation of humans from the environment. By "short-circuiting" the river's flow, I expose the absurdity of acceleration as a measure of progress, reminding us that human temporality is inseparable from ecological time.

This work reframes technology not as mastery over water but as a way of listening to it, as a reminder that the flows connecting us cannot be reduced to speed, extraction, or containment. We are all constantly and unavoidably involved in watery interactions and circulations, producing interdependencies that call for a new ethical responsibility. Engaging with these flows requires an ethics of care, attuned to the entanglement of humans, nonhumans, and the more-than-human world, and ongoing attention to the material and affective networks of life.

*I reflect: ,It's very strange to be going through this change
With no idea of what it's all been about
Except in the context of time...'*

video digital, 4 min. | 2017

Râul Prut formează o buclă de 3 km în apropierea punctului vamal Sculeni, la granița dintre România și Republica Moldova, care marchează și limita Uniunii Europene. La baza buclei, distanța dintre cele două maluri este de aproximativ 160 de metri. Folosind această scurtătură creată de forma geografică a râului, realizez un act inutil, dar intim: car apă într-o găleată din amonte în aval, ca și cum aș accelera cursul râului și aș modifica ritmul său natural. O dronă urmărește acțiunea, documentând acest gest într-un peisaj încărcat de geopolitică, istorie și implicații ecologice.

Apa leagă ființele umane de mediul înconjurător mai mult decât orice alt element. Nu este o simplă resursă, ci un mediu relațional care circulă prin corpuri, specii și materialități. Explorez implicațiile culturale și filosofice ale acestui fapt printr-o abordare interconectată, care înțelege corpurile noastre ca fiind fundamental parte a lumii naturale, nu separate de ea sau deasupra ei. Conținând apă într-un mare procent, corpurile noastre participă la circulația ei, atât fizică, cât și afectivă, modelându-ne sentimentul de apartenență, vulnerabilitate și interdependență. A căra apă înseamnă a recunoaște dimensiunea sa trans-corporeală și transnațională, a înțelege că granițele și limitele, precum cele ale subiectului uman, sunt provizorii și permeabile.

Recipientul, în acest caz o găleată, reprezintă una dintre primele tehnologii umane și întruchipează paradoxul progresului. Civilizația occidentală s-a construit în opoziție cu natura, valorificând extracția, exploatarea, accelerarea, eficiența și controlul, despărțindu-ne adesea de ecologiile care ne susțin viața. Gestul meu reanimează această unealtă arhaică, nu pentru a crește productivitatea, ci pentru a-i releva inutilitatea atunci când este desprinsă de înțelegerea relațională, pentru a reflecta asupra limitelor dominației și asupra iluzoriei separării a omului de mediul natural. „Scurtcircuitând” fluxul râului, evidențiez absurditatea accelerării ca măsură a progresului, amintindu-ne că temporalitatea umană este inseparabilă de timpul ecologic. Această lucrare reformulează tehnologia nu ca dominație asupra apei, ci ca o modalitate de a o asculta, reamintindune că fluxurile care ne conectează nu pot fi reduse la viteză, extracție sau control. Suntem cu toții implicați constant și inevitabil în interacțiuni cu, și circulații ale apei, producând interdependențe care cer o nouă responsabilitate etică. Implicarea în aceste fluxuri necesită o etică a îngrijirii, acordată la relațiile de interdependență între lumea umană, non-umană și cea mai mult decât umană, precum și o atenție continuă acordată rețelelor materiale și afective ale vieții.

47°19'07.1"N 27°36'08.5"E ----> 47°19'05.8"N 27°36'16.3"E

300 m

Except in the context of time... digital video, 4 min., 2017

Except in the context of time... digital video, 4 min., 2017

Except in the context of time... digital video, 4 min., 2017

Except in the context of time... digital video, 4 min., 2017

Except in the context of time... digital video, 4 min., 2017

Except in the context of time... digital video, 4 min., 2017

Except in the context of time... digital video, 4 min., 2017

Except in the context of time... digital video, 4 min., 2017

Except in the context of time... digital video, 4 min., 2017

N 44° 55' 2.23" E 25° 27' 22.456" | 2018

archival prints on Hahnemühle paper | 80 x 166 cm |
edition of 5

The so-called Romanian Revolution has often been described as the first revolution in history broadcast live on television, its televisual character the subject of much debate. The National television did not simply document and transmit the unfolding events, but actively participated in constructing them.

Only ten seconds (270 frames) were recorded of the actual execution of Nicolae and Elena Ceaușescu on December 25, 1989 (source: Romanian Television Archives, "The Live Romanian Revolution" Collection) and the GPS coordinates of the site are N 44° 55' 2.23" E 25° 27' 22.456". In this work, that brief footage is translated into a spatial model. Each frame, originally a flat image of 567 × 706 pixels, is reimagined as three-dimensional: every pixel becomes a cube rather than a square, each frame acquiring the thickness of a single pixel. Sequentially aligned, the frames form a cuboid: a volumetric, material representation of the digital recording derived from

the original VHS tape. From this volume, I extract only its lateral surfaces: the first column of pixels across all frames generates the left-side image, while the last column produces the right-side image. These images, in their abstracted form, register the camera's movement and index the transformation of moving images into sculptural traces.

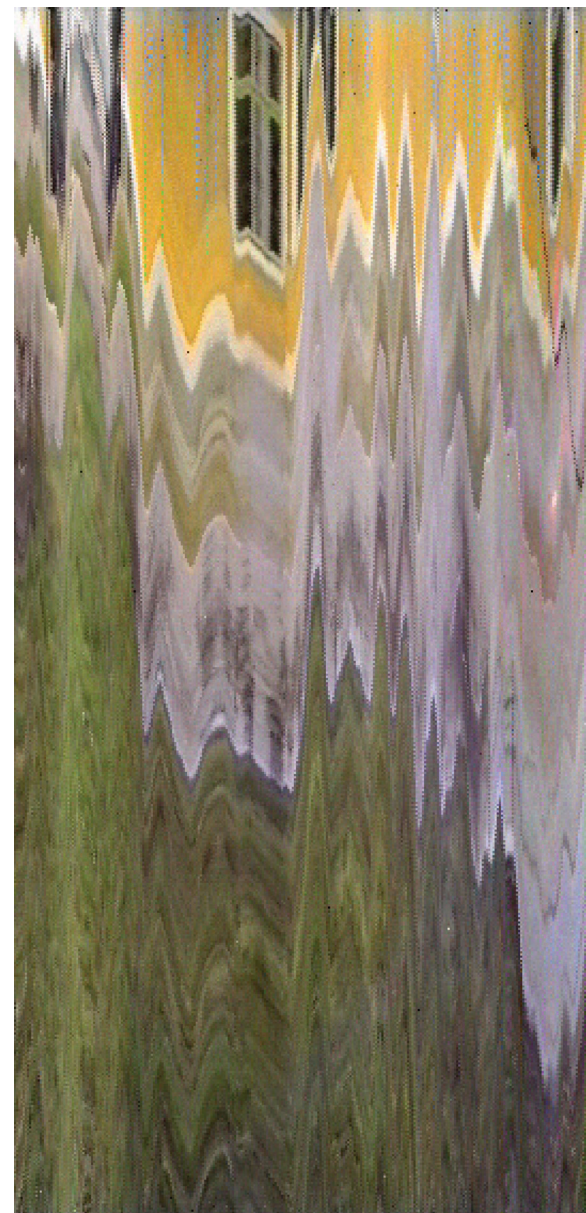
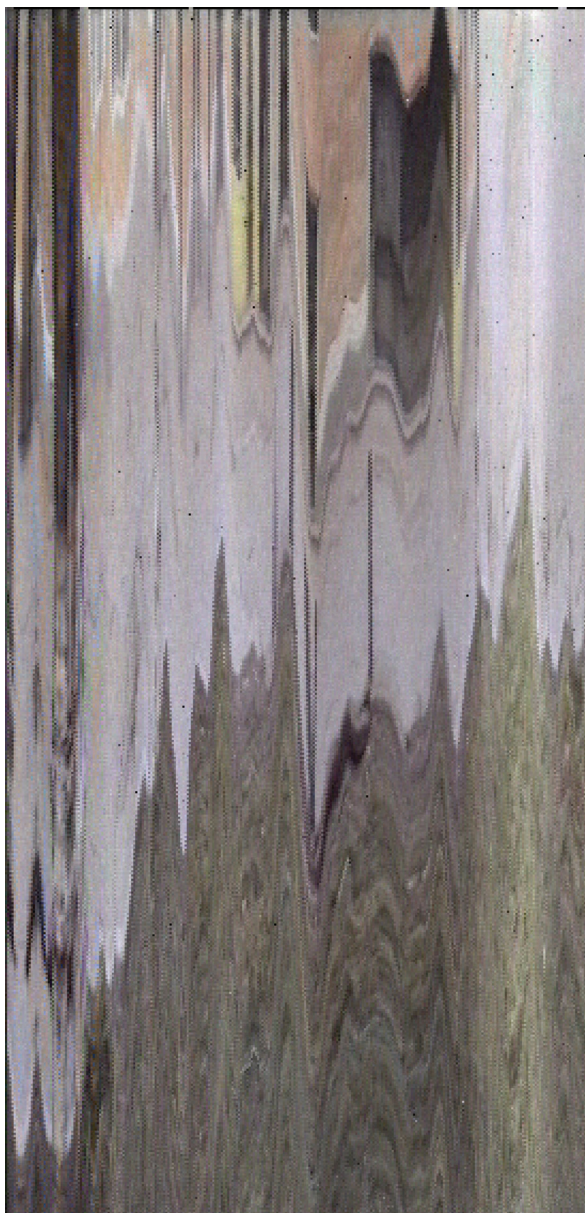
The resulting diptych becomes an abstraction of the events that reshaped contemporary Romanian society, founded on the violent rupture of 1989. The pixel configurations resist monocular perspective and position the viewer within the frame rather than outside it. In doing so, the work interrogates both the mediated nature of historical memory and the viewer's current position in relation to that decisive moment, exploring how the legacy of 1989 continues to be perceived and reconfigured in the present.

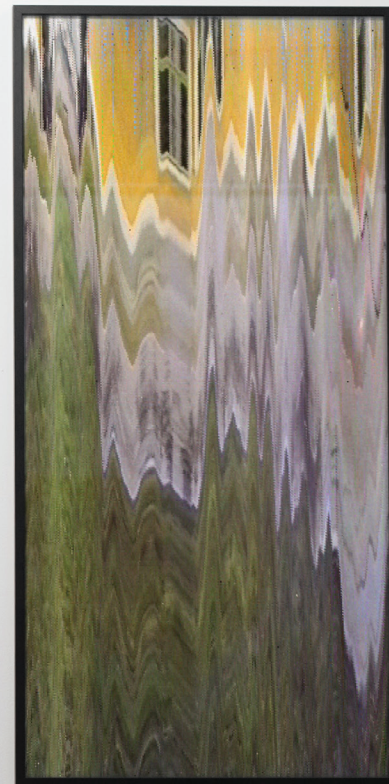
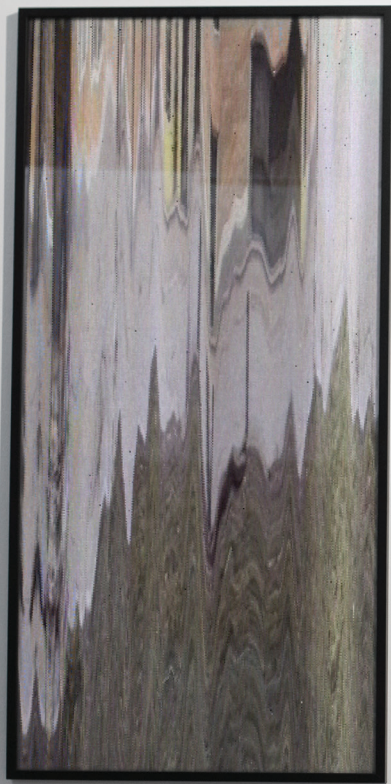
N 44° 55' 2.23" E 25° 27' 22.456" | 2018

archival prints on Hahnemühle paper | 80 x 166 cm |
edition of 5

Așa-numita Revoluție Română a fost adesea descrisă ca prima revoluție din istorie transmisă în direct la tv, caracterul său televizat fiind intens dezbătut. Televiziunea nu doar a documentat și transmis evenimentele pe măsură ce se desfășurau, ci a și participat activ la construirea lor. Există doar zece secunde (270 de cadre) înregistrate cu momentul propriu-zis al execuției lui Nicolae și a Elenei Ceaușescu, din 25 decembrie 1989 (sursa: Arhiva Televiziunii Române, „Colecția Revoluția Română în direct”), coordonatele GPS ale locului fiind N 44° 55' 2.23" E 25° 27' 22.456". În această lucrare, acest fragment video este translat într-un model spațial. Fiecare cadru, inițial o imagine bidimensională de 567 × 706 pixeli, este reimaginat tridimensional: fiecare pixel devine un cub, nu un pătrat, iar fiecare cadru capătă grosimea de un pixel. Așezate succesiv, cadrele formează un cuboid: o reprezentare volumetrică și materială a

înregistrării digitale derivate din caseta VHS originală. Din acest volum extrag doar suprafețele laterale: prima coloană de pixeli din toate cadrele generează imaginea laterală stângă, iar ultima coloană produce imaginea laterală dreaptă. Aceste imagini, în forma lor abstractă, înregistrează mișcarea camerei și transformă imaginea în mișcare într-o urmă sculpturală. Dipticul rezultat devine o abstractizare a evenimentelor care au remodelat societatea românească contemporană, ce au avut la bază violențele din 1989. Configurațiile pixelilor refuză perspectiva monoculară și plasează privitorul în interiorul cadrului, nu în afara lui. Astfel, lucrarea chestionează atât caracterul mediat al memoriei istorice, cât și poziția actuală a privitorului în raport cu acel moment decisiv, explorând modul în care memoria evenimentelor din 1989 continuă să fie percepută și reconfigurată în prezent.

Andrei Nacu (b. 1984, Iași) is a visual artist based between London, UK, and Iași, Romania. His artistic practice delves into the intersection of personal memory and social history, often exploring the tensions between the intimate and the collective through documentary photography, family albums, and photographic archives. In his recent work, Nacu expands his practice to include video, installation, and performance, with a keen focus on the political dimensions of art, ethics, and the limitations of representation. His work critically engages with how personal narratives intertwine with larger historical and social contexts. Nacu studied photography at the University of Wales, Newport, UK, and the George Enescu National University of Arts, Iași, Romania. He previously served as Archivist & Photo Curator at the Royal Anthropological Institute in London and is currently pursuing a PhD in Arts & Humanities Research at the Royal College of Art.

His work has been exhibited in venues such as the Timisoara Art Encounters Biennale, RO (2025, 2017); Kyiv Biennial 2023, Augarten Contemporary, Vienna, AT; National Museum of Contemporary Art, Bucharest, RO (2023, 2020); Salonul de Proiecte, Bucharest, RO (2020); Tranzit.ro/Iasi, RO (2023, 2020); Le MiLL, La Louvière, BE (2019); Galeria ElectroPutere, Craiova, RO (2018); L. Kanellopoulos Art Centre - Eleusis, GR (2016); Getty Images Gallery, London, U.K. (2015); Four Corners Gallery, London, U.K. (2014); Guernsey Photography Festival, U.K. (2014); The Photographers' Gallery, London, U.K. (2013); Ffotogallery, Cardiff, U.K. (2013).

www.andreinacu.ro

Andrei Nacu (n. 1984, Iași) este un artist vizual stabilit între Londra, Marea Britanie, și Iași, România. Practica sa artistică explorează intersecția dintre memoria personală și istoria socială, analizând adesea tensiunile dintre intimitate și colectiv prin fotografie documentară, albume de familie și arhive fotografice. În lucrările recente, Nacu își extinde practica incluzând video-ul, instalația și performance-ul, concentrându-se pe dimensiunile politice ale artei, pe etică și pe limitele reprezentării. Lucrările sale analizează critic modul în care narațiunile personale se împletesc cu contexte istorice și sociale mai largi. A studiat fotografia la University of Wales, Newport, Marea Britanie, și la Universitatea Națională de Arte „George Enescu” din Iași. Anterior a fost Archivist & Photo Curator la Royal Anthropological Institute din Londra, iar acum își desfășoară cercetarea doctorală la Royal College of Art.

Lucrările sale au fost expuse în spații precum Timisoara Art Encounters Biennale, RO (2025, 2017); Kyiv Biennial 2023, Augarten Contemporary, Vienna, AT; National Museum of Contemporary Art, Bucharest, RO (2023, 2020); Salonul de Proiecte, Bucharest, RO (2020); Tranzit.ro/Iasi, RO (2023, 2020); Le MiLL, La Louvière, BE (2019); Galeria ElectroPutere, Craiova, RO (2018); L. Kanellopoulos Art Centre - Eleusis, GR (2016); Getty Images Gallery, London, U.K. (2015); Four Corners Gallery, London, U.K. (2014); Guernsey Photography Festival, U.K. (2014); The Photographers' Gallery, London, U.K. (2013); Ffotogallery, Cardiff, U.K. (2013).

www.andreinacu.ro

Ştefan Rusu

Flat Space/Apartamentul Deschis,
Chisinau, 2009

The Flat Space/*Apartament Deschis* project is a functional replica of a one-room apartment that comprises the basic components of a typical socialist habitat: the kitchen, the bathroom, the living room and the balcony. The transparency and openness is an important feature of the project since the apartment has no external walls (with the exception of the facade). The furniture and other technical elements of the apartment are marked as a technical sketch depicted directly on its floor.

The phenomenon of housing blocks is characteristic of post-communist countries in Eastern Europe and still dominates the urban landscape and defines the identity of public space. Another reason for developing the project design was the democratization of the cultural act and the general public's access to the events that will take place in its space, and here we refer to the practice of underground art in the USSR, when underground art was not accepted to "official" exhibition spaces and was generally not publicly visible. The phenomenon

of apartment shows proliferated during the years of stagnation (the 70s-80s) when underground art could only be seen in privacy by a small audience.

Basically the project is a sample of city-planning type of architecture, extracted from a typified socialist building block and placed in public space, where it function as an open space/platform. Finally, the primary material for the Flat Space project was reinforced concrete used in the fabrication of typified blockhouses; although we should say that a great deal of modern technologies and materials were equally common in the socialist and capitalist systems: concrete and metal rebar were widely used during the modernization period in both Eastern and Western societies.

Flat Space/Apartamentul Deschis was designed by Stefan Rusu for CHIOSC project and was produced by Oberliht Association, curated by Vladimir Us. The extension of *Apartamentul Deschis* was developed in 2016.

Apartamentul Deschis/ Flat Space,
Chisinau, 2009

Apartamentul Deschis este o replică funcțională a unui apartament de tip socialist, elaborat pentru a reprezenta identitatea proiectului CHIOȘC. Punctul de plecare în elaborarea designului a fost preocuparea pentru a expune public spațiul privat al unui apartament limitat de standardele societății socialiste.

Fenomenul blocurilor sociale este unul caracteristic țărilor post-comuniste din Estul Europei și care încă domină peisajul urban și definesc identitatea spațiului public. Un alt motiv pentru elaborarea designului proiectului a fost democratizarea actului cultural și accesul publicului larg la evenimentele ce se vor produce în acest spațiu, și aici se poate invoca practica artei “neoficiale” sau underground din URSS, atunci când arta underground nu avea acces în spațiile de expunere “oficiale” și în general nu era acceptată public. Fenomenul expozițiilor de apartament s-a proliferat în anii stagnării (anii 70-80) când arta underground putea fi văzută în intimitate doar de un public restrâns.

Structura deschisă a apartamentului sugerează idea unui modul extras dintr-un bloc de apartamente cu elementele de bază specifice societăților aflate în tranziție: fațada principală cu un balcon împachetat în termopan, camera de zi, bucătăria și un grup sanitar. Balconul este elementul cheie care funcționează ca punct de informare și diseminare a informației cu caracter cultural, în timp ce spațiul efectiv al apartamentului expus publicului are un caracter multifuncțional servește drept o platformă deschisă pentru prezentări publice și evenimente culturale.

Apartamentul Deschis a fost elaborat de Ștefan Rusu pentru proiectul CHIOȘC și a fost realizat de Asociația Oberliht, curatoriat de Vladimir Us. Extinderea ***Apartamentului Deschis*** a fost realizată în 2016.

PAR
F
S
TO

WOLFE

WOLFE

IPOTECARICICIBLICAL 1

-50% TEL 07318 8210

Floating Balcony. The political sphere is not somewhere else, it is here in our kitchens and on our balconies.
Stockholm, 2012

Site-specific intervention, developed in the frame of
“Performing the Common” curated by Karin Hansson.

“Floating Balcony” is a portable, easy-to-install structure that can function as a stage or a tribune. The structure is a temporary call, a way to remind us of people’s potential civic positions and their ubiquitous involvement with everyday political life. This “balcony-tribune” structure could be installed centrally in the public sphere in order to function as a platform and an invitation to express and stage protest, ideas, desires and political statements.

Floating Balcony was designed for *Performing the Common* – an exhibition on public spaces, private networks and the art of organizing collective meaning.

The privatization of public space has changed the common. New common room has been created within the private sphere. When is the public the common? Where do you go when you want to talk to The Others? This art exhibition explores the manifestations of the public sphere in town squares, in stairways and under TV sofas.

“Performing the Common” was organised by the Department of Computer and System Sciences (DSV) at Stockholm University and The Royal Institute of Art in Stockholm, supported by Formas and in collaboration with Association for Temporary Art, KTH Royal Institute of Technology, the Romanian Cultural Institute, Centrum för gestaltning, Stockholm Academy of Dramatic Arts, Husby Gård and Moderna Museet.

*Balconul flotant. Sfera politică nu este altundeva, ci aici,
în bucătăriile noastre și pe balcoanele noastre.*

Stockholm, 2012

Intervenție site-specific, concepută în cadrul proiectului „Performing the Common” curatoriatic de Karin Hansson. „Floating Balcony” este o structură portabilă, ușor de instalat, care poate funcționa ca scenă sau tribună. Structura este un apel temporar, o modalitate de a ne aminti de potențialele poziții civice ale oamenilor și de implicarea lor omniprezentă în viața politică de zi cu zi. Această structură „balcon-tribună” ar putea fi instalată într-un loc central din sfera publică pentru a funcționa ca platformă și invitație la exprimarea și punerea în scenă a protestelor, ideilor, dorințelor și declarațiilor politice. „Balconul Flotant” a fost conceput pentru „Performing the Common” – o expoziție despre spații publice, rețele private și arta de a organiza sensul colectiv. Privatizarea spațiului public a schimbat spațiul comun. A fost creat

un nou spațiu comun în sfera privată. Când este spațiul public comun? Unde te duci când vrei să vorbești cu Ceilalți? Această expoziție de artă explorează manifestările sferei publice în piețele orașului, pe casa scării și sub canapeaua din living.

„Performing the Common” a fost organizat de Departamentul de Științe și Sisteme Informatice (DSV) de la Universitatea din Stockholm și Institutul Regal din Stockholm, susținut de Formas și în colaborare cu Asociația pentru Artă Temporală, KTH Royal Institute of Technology, Institutul Cultural Român, Centrum för gestaltning, Academia de Arte Dramatice din Stockholm, Husby Gärd și Moderna Museet.

***The Dark Side of the Dream*, 52', HD, 2023**

Camera&Sound recording: Azat RUZIEV

Camera&Sound recording: Arseny MAMASHEV

Image&Sound editor: Denis BARTENEV

Produced and directed by Stefan RUSU

Arman (The Dream/Мечта) is the title of an iconic building of soviet modernism designed by A. Korzjempo in the 60s, the cinema was privatized and reconstructed by the new owner in the 90s to meet the market needs. In this process the interior open air courtyard was covered and lost its initial meaning, during this reconstruction few more cinema halls appeared next to two initial ones.

The film title has another reference to a dream as a reverse of reality narrated by urban researcher Elizaveta Malinovskaya who had a prophetic dream in conjunction with The Palace of Republic, the building was later reconstructed and lost its modernist features.

The documentary explores urban changes occurred in Almaty before and after the 90s and in particular is focused on state of conservation of iconic buildings of soviet modernism designed by Nikolay Ripinsky,

Alexander Korzjempo, Albina Petrova, Vladimir Ishchenko and some others.

The film was produced as part of the research project ***Insular Modernities*** that includes documentaries on modernist architecture in the context of Central Asia (Bishkek, Almaty, Tashkent and Dushanbe). ***Insular Modernities*** explores the phenomena of socialist architecture formed in Eastern Bloc, is maintained, preserved and perceived in contemporary societies. Aiming at preservation of modernist heritage from Central Asia and Eastern Europe, it analyses in various formats (exhibitions, publications, documentaries, social networks, etc.) the former function and current state of conservation of socialist architecture, as well as the role and changing status of public space at the new turn of the history.

Partea întunecată a visului, 52', HD, 2023

Cameraman&Sunetist: Azat RUZIEV

Cameraman&Sunetist: Arseny MAMASHEV

Editor: Denis BARTENEV

Produs si reguizat de Stefan RUSU

Arman (Visul/Мечта) este titlul unei clădiri emblematică pentru modernismul sovietic, proiectată de arhitectul A. Korzjempo în anii '60. Cinematograful a fost privatizat și reconstruit de noul proprietar în anii '90 pentru a răspunde nevoilor pieței. În acest proces, curtea interioară în aer liber a fost acoperită și și-a pierdut sensul și funcționalitatea inițială, iar în timpul acestei reconstrucții au apărut câteva săli de cinema alături de cele două inițiale.

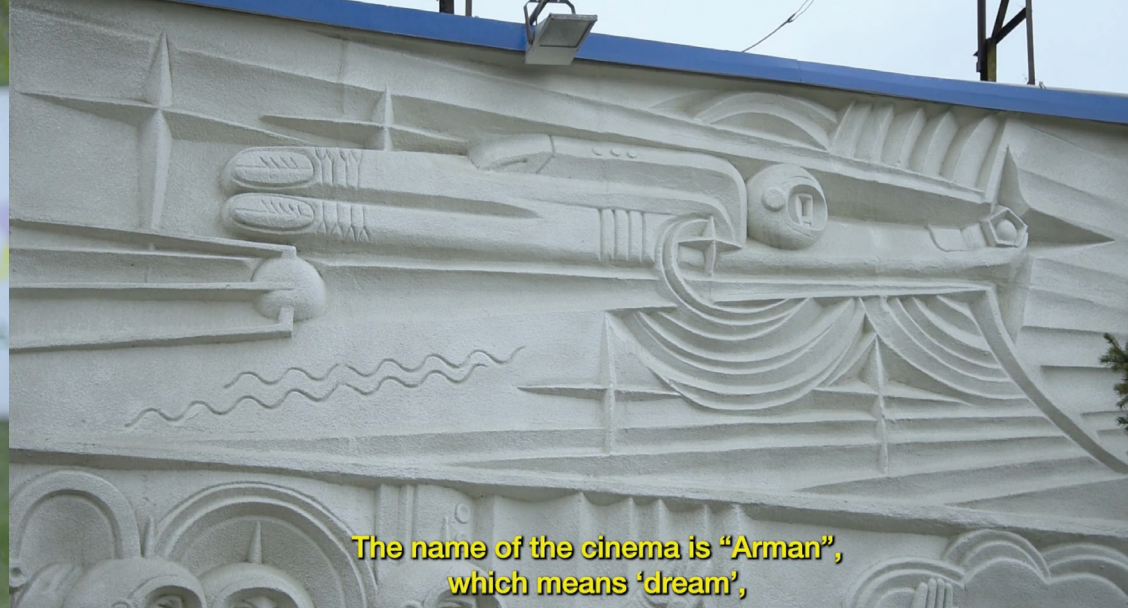
Titlul filmului are și o altă referință – un vis ca un revers al realității, povestit de cercetătoarea urbană Elizaveta Malinovskaya, care a avut un vis profetic legat de Palatul Republicii; clădirea a fost reconstruită ulterior și și-a pierdut caracteristicile moderniste. Documentarul explorează schimbările urbane care au avut loc în Almaty înainte și după anii '90 și se concentrează în special pe starea de conservare a

clădirilor emblematică ale modernismului sovietic proiectate de Nikolai Ripinski, Alexandr Korjempo, Albina Petrova, Vladimir Ișcenko și alții.

Filmul a fost produs în cadrul proiectului de cercetare *Insular Modernities* care cuprinde o serie de documentare despre arhitectura modernistă din Asia Centrală (Bishkek, Almaty, Tashkent și Dushanbe). „*Modernități Insulare*” este focusat pe modul în care fenomenul arhitecturii socialiste, creat în Blocul Estic, este utilizat, conservat și perceput în societățile contemporane. Având ca scop conservarea patrimoniului modernist din Asia Centrală și Europa de Est, proiectul analizează în diverse formate (expoziții, publicații, documentare, rețele sociale etc.) impactul acestora și starea actuală de conservare a arhitecturii socialiste, precum și rolul și statutul schimbător al spațiului public în contextul actual.

all the dreams that guided the humanity

The name of the cinema is "Arman",
which means 'dream',

It was a glacier which came down
from the mountains,

Ştefan Rusu, „The Dark Side of the Dream”, video still,
Almaty, 2022

it hadn't happened in Almaty before.

The reconstruction was carried out
by "Kazgor", former "Kazstroyproject",

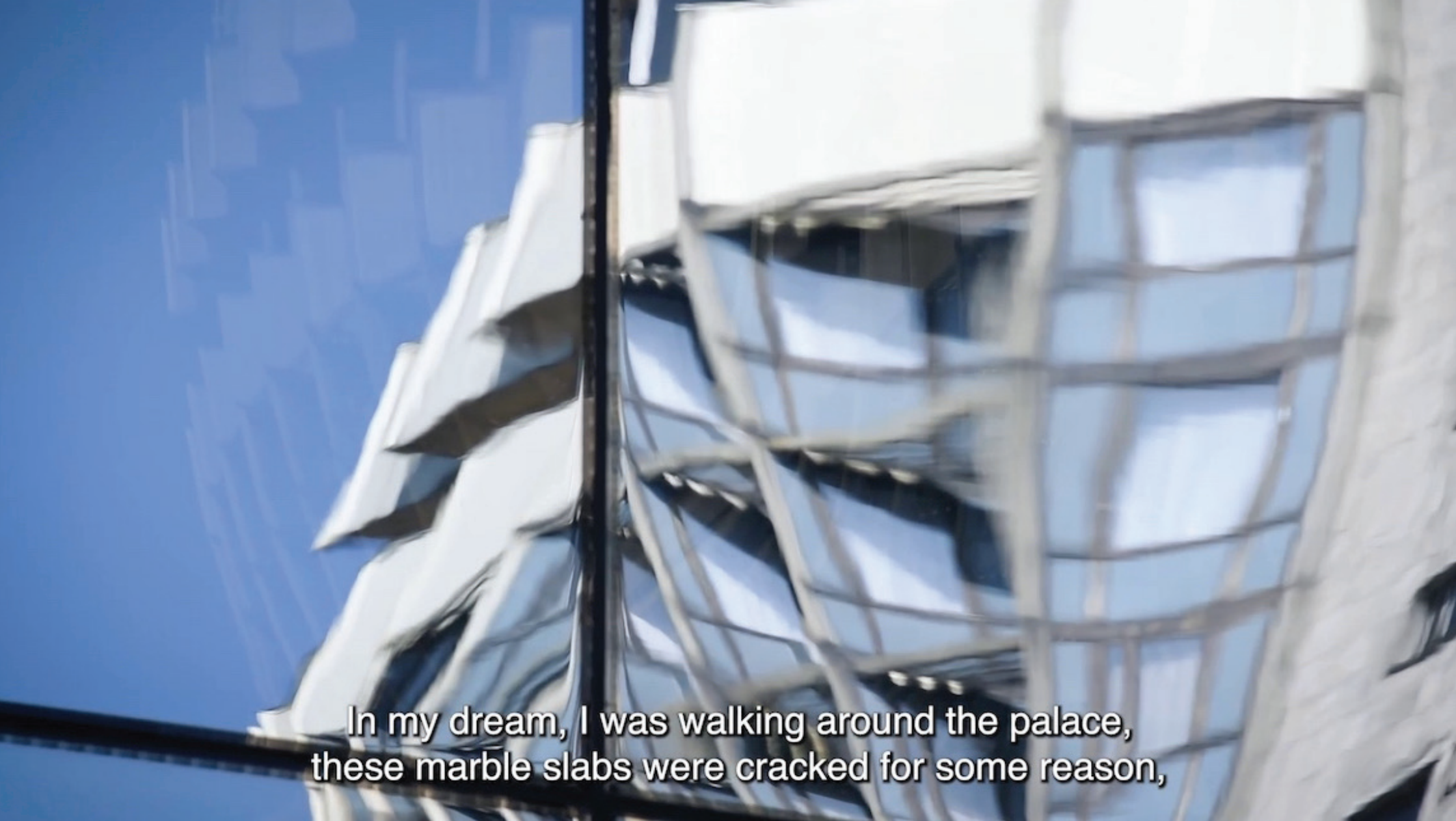
There was an order from the top, I'm sure about it, –

Ștefan Rusu, „The Dark Side of the Dream”, video still,
Almaty, 2022

A woman with dark hair, wearing a black cardigan over a dark top and a dark skirt, is sitting on a wooden bench. She is looking slightly to her left with a serious expression. Her hands are resting on her thighs. In the background, there is a large, modern, light-colored building with many windows. To the left of the building is a small pond with some water lilies. The ground is paved with light-colored bricks. The overall scene is outdoors during the day.

In Almaty, there is a range of buildings

Ștefan Rusu, „The Dark Side of the Dream”, video still,
Almaty, 2022

In my dream, I was walking around the palace,
these marble slabs were cracked for some reason,

Ștefan Rusu, „The Dark Side of the Dream”, video still,
Almaty, 2022

**It's a real tragedy, of course,
call it like it is, it's a crime.**

Ștefan Rusu, „The Dark Side of the Dream”, video still,
Almaty, 2022

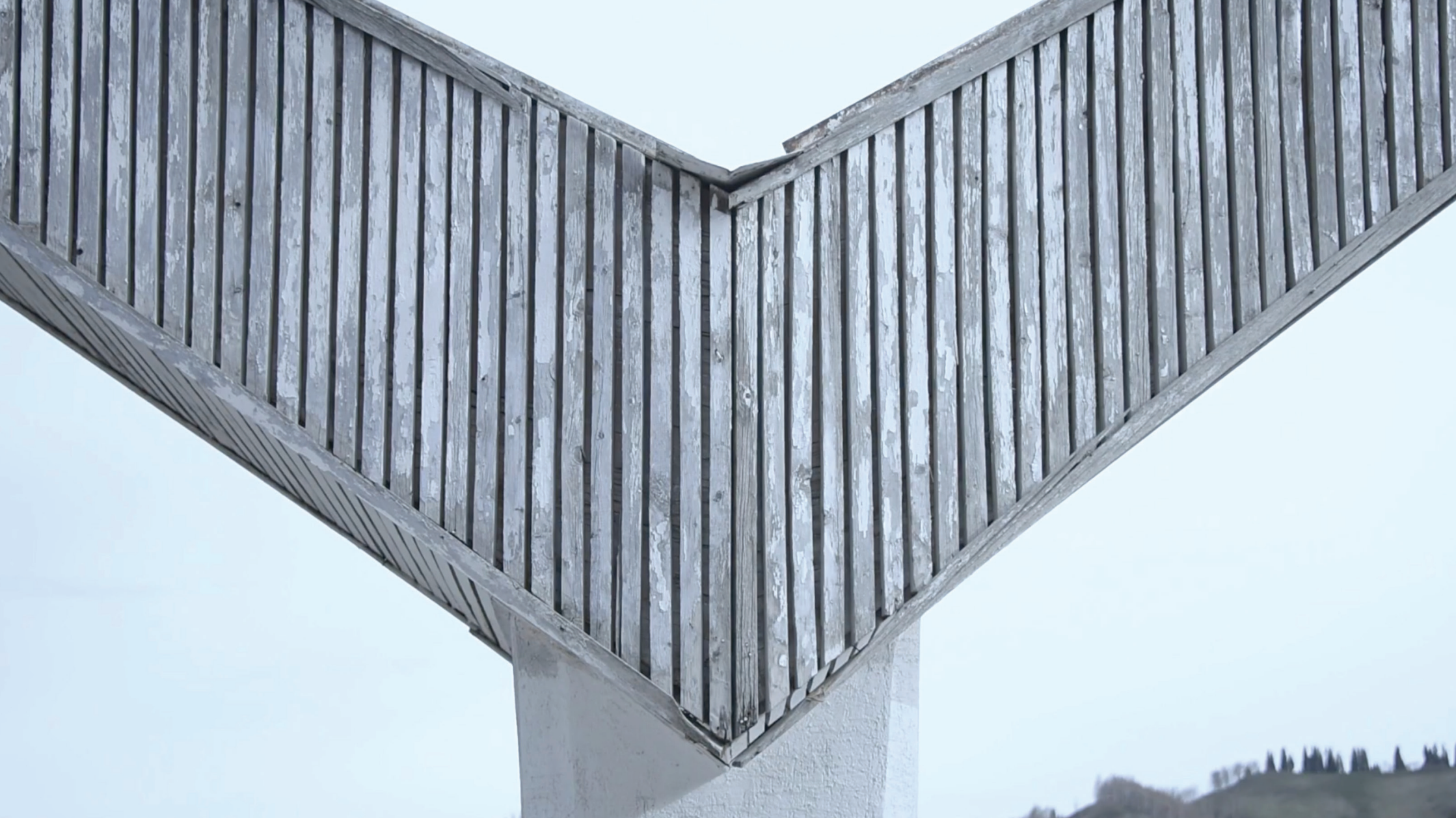
They wanted to flatten everything
and build expensive 6/7-floor residential units

Ştefan Rusu, „The Dark Side of the Dream”, video still,
Almaty, 2022

**There is a huge conflict of interest
among architects and restorers**

Ştefan Rusu, „The Dark Side of the Dream”, video still,
Almaty, 2022

Ștefan Rusu, „The Dark Side of the Dream”, video still,
Almaty, 2022

Ştefan Rusu, „The Dark Side of the Dream”, video still,
Almaty, 2022

Ștefan Rusu (b. 1964 in Kâietu, Moldova) – artist, curator, and urban researcher working between Chisinau, Republic of Moldova and Bucharest, Romania, currently based in Apia, Samoa Islands/South Pacific. His artistic and curatorial agenda follows a transdisciplinary approach, dealing with curatorial strategies, film production, educational platforms and cultural activism, urban research and the protection of tangible and intangible heritage.

He studied at the I. E. Repin Institute for Painting, Sculpture and Architecture, Leningrad (1986-1990) and The Academy of Arts N. Grigorescu, Bucharest (1990-1995) where he moved soon after the fall of Ceausescu regime. Since 90s his practice is geared towards the social and political changes in East European societies after the fall of Berlin Wall and dissolution of Soviet Union. From 2000 onward, he is involved in the evolution of KSAK Center, Chisinau where he develops curatorial and research-based projects, and later in 2005-2006 he completed the Curatorial Training Program at De Appel, Amsterdam. Towards the end of 2012 he moved to Tajikistan, where he curated projects and public programs at Dushanbe Art Ground center. Later, after relocating to Kyrgyzstan in 2016 he initiated a research platform “Insular Modernities” – that explores urban context and architectural heritage, mapping the status of public spaces and the actors of urban activism in Central Asia and Eastern Europe. Ștefan is the editor of publications: *Spaces on the Run* (2015), *Reimagining the New Man* (2014), *Chisinau-Art*, *Research in the Public Sphere* (2011). In 2012 he directed *Reclaiming the City* documentary commissioned by 7th Berlin Biennial (*Forget Fear*). His most recent publication - *Architectural Guide – CHISINAU* was produced in collaboration with DOM publishers, Berlin in 2022 that documents the post-war period of the city's urban modernization.

Ștefan Rusu (b. 1964 in Kâietu, Moldova) – artist, curator și cercetător urban, care activează între Chișinău și București, actualmente stabilit în Apia, Insulele Samoa/Pacificul de Sud. Agenda sa artistică și curatorială urmează o traiectorie transdisciplinară, însumând strategii curatoriale, producție video, platforme educaționale și activism cultural, cercetare urbană și protejarea patrimoniului tangibil și intangibil. A studiat la Institutul de Pictură, Sculptură și Arhitectură I. Repin Leningrad (1986-1989) și la Academia de Arte N. Grigorescu (1990-1995) din București unde s-a transferat la scurt timp după căderea regimului Ceaușescu. Începând cu anii '90 este preocupat de schimbările sociale și politice din societățile est-europene de după căderea Zidului Berlinului și dizolvarea Uniunii Sovietice. Din anul 2000 înapoi, este implicat în evoluția Centrului KSAK din Chișinău, unde dezvoltă proiecte curatoriale și de cercetare, iar între 2005-2006 a urmat Programul Curatorial la De Appel din Amsterdam. Spre sfârșitul anului 2012 s-a mutat în Tadjikistan, unde a curat proiecte și programe publice la centrul Dushanbe Art Ground. Ulterior, după mutarea în Kârgâzstan în 2016, a explorat pe larg contextul urban, patrimoniul arhitectural în cadrul proiectului “Modernități insulare” și a cartografiat statutul spațiilor publice și activismul urban în Asia Centrală și Europa de Est. Ștefan este editorul mai multor publicații: *Spaces on the Run* (2015), *Reimagining the New Man* (2014), *Chișinău-Art*, *Research in the Public Sphere* (2011). În 2012, a regizat și produs documentarul „Reclaiming the City”, comisionat pentru Bienala de la Berlin (a 7-a ediție - Uită de frică). Cea mai recentă publicație Ghidul arhitectural – CHISINAU documentează perioada postbelică a modernizării orașului și a fost editată de el și produsă în colaborare cu DOM publishers, Berlin în 2022.

Andrei Timofte

"The cyclic principle of modularity: Archaeology of the future", casted semi-porcelain, biscuit firing 1100 °C, 2025

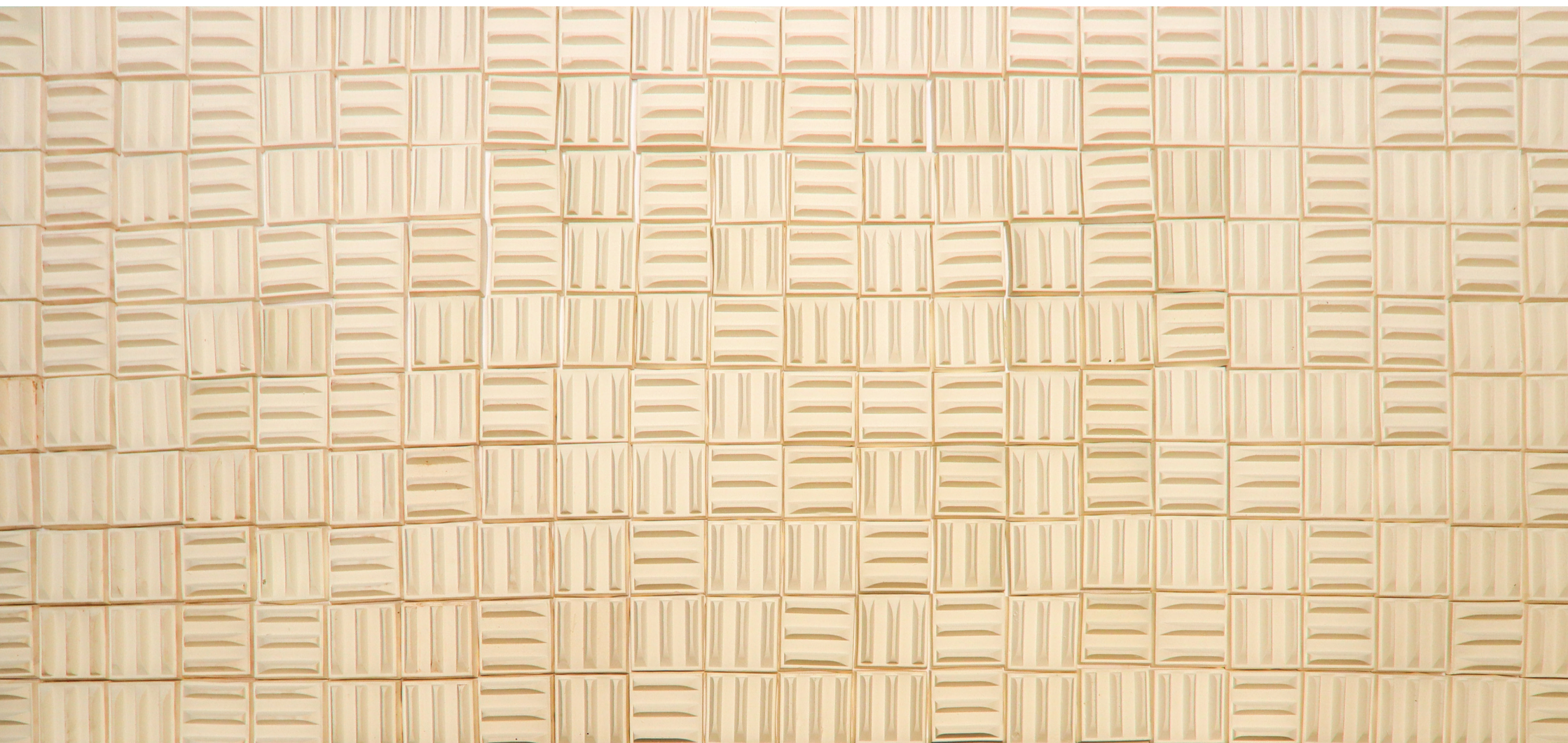
"The Cyclic Principle of Modularity: Archaeology of the Future" is a monumental ceramic mural relief proposed for the decoration of a public interior in Iași. The multiplied module was designed, 3D printed and reproduced in semi-porcelain in 2024-2025 by the artist. Due to the visual aesthetics of the work, it can be deliberately mistaken for a facade specific to socialist modernism.

The devaluation of socialist architecture and decorations implies the permanent abandonment of the association of socialist modernism with the Marxist ideology according to which the artist serves the ideals and aspirations of the working class. In the frenzy of the anti-communist discourse developed during the transition period, the emphasis falls on the destruction, abandonment, and devaluation of any artistic formula that can be suspected of being an accomplice in fulfilling the dreams of the proletariat. However, for most people, the immediate utility of living spaces and those part of the cultural infrastructure takes precedence over the ideological and aesthetic functions of public works. The specific features of the proposed work, such as modularity, repetition, and minimalist geometry, transform the composition into a facade that dialogues with the past, but the geometric network actually represents a mosaic from a future that has not yet happened.

„Principiul ciclic al modularității: arheologia viitorului”, semi-porțelan turnat, ardere de biscuit 1100 °C, 2025

„Principiul ciclic al modularității: arheologia viitorului” reprezintă un relief mural ceramic de dimensiuni monumentale conceput către decorarea unui interior public din Iași. Modulul multiplicat a fost proiectat, imprimat 3D și reprodus în semi-porțelan în perioada 2024-2025 de către artist. Datorită esteticii vizuale a lucrării aceasta poate fi confundată în mod voit cu o fațadă specifică modernismului socialist.

Devalorizarea arhitecturii și a decorațiilor socialiste presupune abandonul permanent al asocierii modernismului socialist cu ideologia marxistă, conform căreia artistul servește idealurilor și aspirațiilor clasei muncitoare. În frenezia discursului anticomunist, dezvoltat în perioada tranziției, accentul cade pe distrugerea, lăsarea în paragină, devalizarea oricărei formule artistice, care poate fi suspectată de a fi complice la împlinirea visurilor proletariatului. Cu toate acestea, pentru majoritatea oamenilor, utilitatea imediată a spațiilor de locuit cât și a celor parte din infrastructura culturală, primează în raport cu funcțiile ideologice și estetice ale operelor de for public. Trăsăturile specifice ale lucrării propuse - precum modularitatea, repetiția cât și geometria minimalistă - transformă compoziția într-o fațadă care dialoghează cu trecutul, cu toate că rețeaua geometrică reprezintă defapt un mozaic dintr-un viitor utopic.

Andrei Timofte (born 1988, Bucharest) lives and works as an artist, designer and teaching lecturer in Iasi, Romania. He has a doctorate degree in visual arts, at the “Faculty of Fine Arts and Design”, University of Arts “George Enescu”, Iasi, where he developed a theoretical thesis and an artistic research project on the topic of “The Social Factory of Desire: Work and Cultural Memory of the Creative Industries after the 90s”. Since 2018 he joined Satelit association. In 2020 he participated in the fourth edition of the ElectroPutere AIR 2020 residency program, organized by Club Electroputere, as part of the Re-altering Reality project (curated by Cătălin Gheorghe), Craiova. In 2017 he participated together with the writer Ovid Pop in the Artist-in-Residence residency program Q21 organized by MuseumsQuartier (Vienna, Austria), with a scholarship supported by tranzit.org.

His artistic practice analyzes the effects of the transition in the local space and the economic models generated by the development of global capitalism. The projects identify a series of basic needs such as access to resources, the right to work and housing, and present responsible alternatives to a luxury economy. The conceptual object and video essay highlight the mechanisms of producing social differences and normalizing dominant narratives and discourses. He is concerned with ways in which cultural design and branding affect daily life and can be used as constructive practices for human emancipation. Since 2010, he designed several books, posters, visual identities, websites, postcards, and other visual materials for art producers or ngo's such as tranzit.ro/ Iași, unuplusunu, satelit, asociația producție în artă, uctrr, thefutureofmemory, FAVD* (Mural Art Department), etc.. His design work is usually created together with the various cultural workers involved in the projects.

www.andreitimofte.com

Andrei Timofte (n. 1988, București) este artist, designer și lector universitar la Facultatea de Arte Vizuale și Design, Universitatea Națională de Arte „George Enescu” din Iași. A terminat un doctorat în arte vizuale la aceeași instituție, unde a desfășurat un proiect de cercetare artistică intitulat „Fabrica socială a dorinței: Muncă și memorie culturală în industriile creative după anii '90”. Începând cu 2018 este membru al asociației Satelit. În 2020 a participat la programul de rezidențe Electroputere Air 2020, organizat de către Galeria Electroputere Craiova. În 2017 a participat împreună cu scriitorul Ovid Pop la programul de rezidențe Artist-in-Residență Q21 organizat de MuseumsQuartier (Viena, Austria), cu o bursă susținută de tranzit.org. Practica sa artistică analizează efectele tranziției în spațiul local și modelele economice generate de dezvoltarea capitalismului global. Proiectele identifică o serie de nevoi de bază precum accesul la resurse, dreptul la muncă și locuire și prezintă alternative responsabile în raport cu o economie a luxului. Obiectul conceptual și eseul video evidențiază mecanismele de producere a diferențelor sociale și normalizarea narațiunilor și a discursurilor dominante. Este preocupat de modurile în care designul cultural și brandingul afectează viața de zi cu zi și pot fi folosite ca practici constructive pentru emanciparea umană. Din 2010, a conceput design-ul mai multor cărți, postere, identități vizuale, website-uri, cărți poștale și alte materiale vizuale pentru producători de artă sau ONG-uri precum tranzit.ro/ Iași, unuplusunu, satelit, asociația producție în artă, uctrr, thefutureofmemory, FAVD* (Specializarea Artă Murală), etc.. Munca sa de design este de obicei creată împreună cu diverșii lucrători culturali implicați în proiecte.

www.andreitimofte.com

**Imperatives of
Social Change/**

Imperative ale
Schimbării Sociale

Imperatives of Social Change/ Imperative ale Schimbării Sociale

ISBN 978-630-6674-88-6

Coordinators / Editori: Dan Acostioaei, Andrei Timofte

Texts / Texte de: Dan Acostioaei, Cristina Moraru, Andrei Nacu, Ștefan Rusu, Andrei Timofte

Credit: authors/ autorii

Cover image/ Imagine copertă: Ștefan Rusu, „The Dark Side of the Dream”, video still, Almaty, 2022

Project coordinator/ Manager proiect: Andrei Timofte

Design: Andrei Timofte

This publication is produced with the financial support of ICMA - Institute for Multidisciplinary Research in Art within UNAGE Iași./ Această publicație este realizată cu sprijinul financiar al ICMA - Institutul de Cercetare Multidisciplinară în Artă din cadrul UNAGE Iași.

<https://icma.arteiasi.ro/> | <https://aparte.arteiasi.ro/> |

<https://artamurala.arteiasi.ro/> | <https://www.arteiasi.ro/>

